

د سليمان د متلونو کتاب

د کتاب پېژندنه

د سليمان د متلونو کتاب د سپېڅلي کتاب د شعري کتابونو لکه د ايوب کتاب، د زبورونو کتاب، د خپرونکي کتاب او د غوره غزل کتاب په شان يو شعري کتاب دی چې له دې سره ټول پنځه کتابونه کپري. دا کتاب د اخلاقي، مذهبي او له حکمت نه د ډکو لارښوونو يوه ټولگه ده. د روايتونو له مخې د دې کتاب زياتره برخه د داود زوی سليمان پاچا پورې تړل شوې ده. څښتن سليمان ته ځانگړی حکمت ورکړی ؤ. د پوهانو په عقیده سليمان او حتی نورو خلکو هم کېدای شي د دې کتاب په ليکلو، راټولولو او کاپي کولو کې برخه اخيستلې وي چې بنايي د مسيح د پيداښت نه شاوخوا ۱۰۰۰ کاله مخکې پيل او د څلور سوه کالو په ترڅ کې بشپړ شوی وي.

په پخواني اسراييلي کورنيو کې مور او پلار د ښوونکو په توگه د ماشومانو تعليم يې په غاړه ؤ. د متلونو کتاب لکه د يو پلار يا ښوونکي په شان لوستونکو او اورېدونکو ته درس ورکوي او هغوی د ماشومانو په شان يو څه زده کوي، چې په کې ډېر شيان په رمزي ژبه بيان شوي دي او ډول ډول انځورونه کارول شوي دي. د مثال په توگه کله کله لار د ژوند د سفر او اوبه د جنسي اړيکو انځور ښکاره کوي. همدا شان ځينې وختونه په روښانه توگه دوه بېلابېل شخصيتونه د يو بل په وړاندې راځي لکه هونبنيار سړی د کم عقل، خوارکين انسان د لټ، نېک انسان د بدکار او پتمنه ښځه د بدلمني په وړاندې راځي. حکمت او کم عقلتوب د دوو بېلابېلو ښځو انځور دی چې ځوانان د خپلو خبرو اورېدلو په خاطر ځان ته رابولي. د عبراني د ژبې زياتره متلونه لکه د پښتو د لنډيو په شان له دوو کرښو څخه جوړې شوې دي. د متلونو دوهمه کرښه د لومړۍ کرښې معنی په يو بل ډول بيانوي

او يا يو څه د هغې په معنی کې زیاتوي.

د متلونو کتاب د تورات د کتاب په شان نه دی چې مذهب په کې ځانگړې رول لوبولی دی، بلکې په دې کتاب کې ورځني ژوند ته ډېره پاملرنه شوې ده. د دې کتاب اصلي مقصد دا دی چې د ژوند او حکمت ترمنځ اړیکه وښايي او سمې لارې ته د ځوانانو لارښوونه وکړي، چې «خلک په حکمت او نصیحت پوره پوه شي او د عقلمندی خبرې زده کړي، ترڅو نصیحت ومني چې هوبنیار شي، او خپل ژوند په انصاف، عدالت او برابری تېر کړي» (۲:۱-۳). په دې کتاب کې حکمت د خدای له خوا یو سوغات دی او له څښتن څخه وپره، د حکمت او پوهې پیل گڼل کېږي. حکمت د ورځنیو چارو دپاره په کور، ټولنه، سیاست او تجارت کې عملي مشورې ورکوي او د اړیکو د ساتلو په اړه په کې ډېرې لارښوونې شوې دي. په دې کتاب کې هغه اصولو ته اشاره کېږي چې عموماً رښتیني وي. د مثال په توگه، نېکانو ته برکت او نېکمرغي او بدکارانو ته سزا ورکول کېږي، که څه هم په حقیقي ژوند کې ځینې وختونه داسې هم پېښېږي چې بدکاران نېکمرغي ترلاسه کوي او نېکان زیانونه او کړاوونه زغمي.

د متلونو کتاب د انسان د زړه رازونه ښکاره کوي او دې ته یې تیاروي چې د خپلو نیمگړتیاوو او کم عقلتوب نه خبر شي.

د موضوعگانو لست

د کتاب سریزه: ۱:۱ - ۹:۱۸

د سلیمان پورې تړلي متلونه: ۱۰:۱ - ۲۲:۱۶

د حکمت د خاوندانو دېرش نصیحتونه: ۲۲:۱۷ - ۲۴:۲۲

د حکمت د خاوندانو نورې خبرې: ۲۳:۲۴ - ۳۴

د سلیمان پورې تړلي نور متلونه: ۲۵:۱ - ۲۹:۲۷

د اګور خبرې: ۱: ۳۰-۳۳

د لموويل پاچا خبرې: ۱: ۳۱-۳۱

د کتاب سرريزه

۱ ﴿۱﴾ دا د اسراييلو د پاچا او د داود د زوی سليمان متلونه دي.

د متلونو د کتاب مقصد

﴿۲﴾ د دې متلونو مقصد دا دی

چې خلک په حکمت او نصيحت پوره پوه شي

او د عقلمندی خبرې زده کړي

﴿۳﴾ ترڅو نصيحت ومني چې هونبنيار شي

او خپل ژوند په انصاف، عدالت او برابری تېر کړي

﴿۴﴾ چې ساده خلکو ته پوهه ورکوي

او ځوانانو ته علم او لياقت وربخښي

﴿۵﴾ نو هونبنياران دې واوري او خپل تعليم دې زيات کړي

او عقلمندان دې له نورو ښې مشورې واخلي

٦ د دې دپاره چې د متلونو او نصيحتونو په اهميت پوه شي

او د حكمت د خاوندانو خبرې او رازونه هم وپېژني.

٧ له خښتن څخه وېره د علم او پوهې شروع ده

خو جاهلان حكمت او نصيحت ته په سپكه سترگه گوري.

د گناهكارانو له دام نه ځان ساتل

٨ اى زما زويه! د خپل پلار نصيحت ته غور ونيسه

او د خپلې مور روزنه له پامه مه غورځوه

٩ ځكه دا ستا دپاره د افتخار شمله ده

او ستا د غاړې دپاره ښكلى هار دى.

١٠ نو اى زما زويه! كه گناهكاران تا لمسوي

نو د هغوى خبرو ته غور مه نيسه

١١ كه هغوى تاته ووايي: «زموږ سره راځه

چې د چا د وينو د تويولو دپاره كمين ونيسو

او په يو بې‌گناه انسان ناحقه يرغل وكړو.

۱۲) راءه چې هغوی د قبر په خپر ژوندي تېر كړو

لكه هغه خلك چې روغ رمټ د مرگ كندې ته بنكته كيږي.

۱۳) مونږ به هر ډول قيمتي مال دولت ترلاسه كړو

او خپل كورونه به د لوټ شوي شتمني نه ډك كړو.

۱۴) راءه، مونږ سره مل شه

او لوټ شوی مال به په خپل منع كې ووېشو.»

۱۵) نو ای زما زويه! د هغوی سره په لاره مه ځه

او د هغوی په پل قدم مه ږده

۱۶) ځكه د هغوی پښې د بدی او زیان په لور منډې وهي

او د وینو تویولو طرف ته په بیړه روان دي.

۱۷) نو د یو وزر لرونكي په مخكې

جال غوړول بې‌گتې كار دی.

۱۸ داسې خلک چې نورو ته په کمین کې ناست وي

نو خپله وینه تویوي

او هغوی چې په نورو یرغل کوي

نو خپل ځانونه په دام کې نښلوي.

۱۹ نو بیا ټول ټکان چې د داسې لارو ناروا گټه ترلاسه کوي

نو په داسې گټې سره خپل ژوند له لاسه ورکوي.

د حکمت غږ او سختې خبرې

۲۰ حکمت په لارو کوڅو کې چيغې وهي

او په چوکونو کې په لوړ اواز نارې وهي.

۲۱ د گڼې گوني په ځایونو کې خپل غږ پورته کوي

او د ښار د دروازو دننه خپله وینا کوي:

۲۲ «ای ساده خلکو، ترڅو به تاسو له ناپوهۍ سره مینه لرئ؟»

ترڅو به ملنډې وهونکي له ملنډو نه خوند اخلي

او کم عقل خلک به له علم نه کرکه کوي؟

۲۳) ماته مخ راوړوئ او زما سختې خبرې واورئ

نو زه به د خپل زړه دروازه تاسو ته بېرته کړم

او خپل کلام به تاسو ته ښکاره کړم.

۲۴) ما تاسو ته غږ وکړ

خو غوږونه مو بند کړي وو.

کله چې مې لاس در وغزولو

نو سترگې مو ورباندې پټې کړې.

۲۵) زما ټولې لارښوونې مو له پام نه وغورځولې

او زما سختې خبرې مو ونه منلې.

۲۶) کله چې په تاسو لوی مصیبت راشي

زه به په تاسو پورې وځاندم

او کله چې په تاسو لویه بلا راشي

تاسو پورې به ملنډې ووهم

کله چې په تاسو لويه بلا د توفان په شان راشي (٢٧)

کله چې لوی مصیبت لکه د سختې سیلی په څېر

په تاسې نازل شي

او کله چې سختي او تکلیف په تاسو راشي.

نو بیا به هغوی ماته چيغې وهي خو زه به ځواب نه ورکوم (٢٨)

او په سختی به ما لټوي خو پیدا به مې نه کړي

ځکه چې هغوی له علم نه کرکه وکړه (٢٩)

او له څښتن څخه یې وپره غوره نه کړه.

هغوی زما لارښوونه ونه منله (٣٠)

او زما ټولو سختو خبرو ته یې په سپکه وکتل

نو بیا به د خپلې کړنې مپوه وځوري (٣١)

او د خپلو دسیسو په ترڅه مپوه به ما پره شي.

نو د ساده خلکو سرکښي به د دوی د مرگ سبب شي (۳۲)

او د کم عقلانو بې پروايي به دوی تباہ کړي

خو هرڅوک چې زما واورې هغه به په امن کې ژوند کوي (۳۳)

او له زیان څخه به وپره ونه لري.»

د حکمت گټې

۲ ای زما زویه! که ته زما خبرې ومنې (۱)

او حکمونه مې د زړه په تل کې ذخیره کړې

نو زما د حکمت خبرو ته غوږ ونیسه (۲)

او خپل زړه پوهې ته رامات کړه.

که په حقیقت کې د عقل غوښتلو دپاره خپل غږ پورته کړې (۳)

او د پوهې دپاره په لوړ اواز نارې ووهې

که د سپینو زرو په شان یې لټون وکړې (۴)

او د پټو خزانو په څېر ورپسې وگرځې

٥ نو په دې به پوه شي چې څنگه له څښتن څخه ووپرېږي

او د خدای پېژندلو علم به حاصل کړي.

٦ ځکه دا څښتن دی چې حکمت ورکوي

او د هغه له خولې نه علم او پوهه راوځي.

٧ هغه رښتینو خلکو ته د حکمت خزاني ورکوي

او د هغوی دپاره سپر دی چې خپل ژوند په صداقت تېروي.

٨ ترڅو د انصاف کوونکو د لارو حفاظت وکړي

او د خپلو وفادارانو د لارې ساتنه وکړي.

٩ نو بیا به ته په انصاف، عدالت او برابری پوه شي

او ته به ټولې گټورې لارې وپېژني.

١٠ نو حکمت به ستا د زړه تل ته ښکته شي

علم به ستا روح خوشحاله کړي.

١١ لیاقت به تا د خپل نظر لاندې وساتي

او پوهه به دې ټينگ حفاظت وکړي.

له بدې څخه ځان ژغورل

١٢ نو بيا به حکمت تا د بدکارو خلکو نه وژغوري

له هغه خلکو نه چې بدې خبرې کوي

١٣ څوک چې د صداقت لارې پرېږدي

او په تورو تيارو لارو تلل کوي

١٤ څوک چې د بدو کارونو په کولو خوشحاليږي

نو له کړو لارو نه خوند اخلي

١٥ د چا لارې چې کړې وږې دي

نو ټولې چارې يې غولونکې دي.

١٦ نو حکمت به تا د بل چا له بڼڅې نه وژغوري

د هغې بڼڅې نه چې غوړې خبرې کوي

١٧ چا چې د ځوانۍ د وخت مېړه پرېښی

او خپل لوظ يې هېر کړی چې د خدای سره کړی و.

۱۸ ځکه د هغې د کور لار د مرگ لور ته ښکته کيږي

او لارې يې د مړو دنيا په لور لاندې تللې دي.

۱۹ هرڅوک چې د هغې غېږ ته ورشي بيا بېرته نه راځي

او هېڅکله به هغوی د ژوند لارو ته ونه رسيږي.

۲۰ نو بيا به ته د ښو خلکو په لاره روان شي

او د ښکانونو په لارو کې به پاتې شي.

۲۱ نو په حقيقت کې به رښتيني خلک په دې ځمکه کې واوسيږي

او هغه څوک به په کې پاتې شي چې د پاکو زړونو خاوندان وي

۲۲ خو بدکاران به د ځمکې له سر نه لېرې شي

او خاينان به ترې له ريښې نه وويستل شي.

په څښتن توکل کول

۳ ای زما زويه! زما تعليم مه هېروه

او زما حکمونه په خپل زړه کې ټینگ وساته

۲) ځکه دا به ستا د عمر ورځې او کلونه ډېر کړي

او سوله او سلامتي به در په برخه کړي.

۳) مینه او وفا د خپل ځانه مه لېرې کوه

هغه د تل دپاره د خپلې غاړې هار کړه

او د خپل زړه په تخته یې ولیکه.

۴) نو بیا به ته د خدای او انسان په نظر کې نېک وگڼل شي

او د یو هوښیار انسان په توگه وپېژندل شي.

۵) په خپل ټول زړه په څښتن توکل کوه

او په خپل عقل او پوهه تکیه مه کوه.

۶) په هر کار کې د هغه د حضور غوښتنه کوه

نو هغه به ستا لارې هوارې کړي.

۷) په خپل فکر ځان د حکمت خاوند مه گڼه

له خښتن څخه وپړه كوه او له بدې نه مخ واړوه.

۸ نو په دې به ستا بدن تل روغ وي

او ټول وجود به دې تازه شي.

۹ په خپلې شتمنۍ سره د خښتن عزت كوه

او د خپل ټول فصل لومړنۍ مېوه وركوه

۱۰ نو بيا به ستا گودامونه

له غلي دانې نه ډك شي

او چاټۍ گانې به دې

د انگورو له شيرې څخه له خولې نه واوړي.

۱۱ نو اى زما زويه! د خښتن اصلاح ته په سپكه سترگه مه گوره

او كله چې تا رتي نو هېڅكله مه خفه كېره

۱۲ ځكه خښتن چې له چا سره مينه كوي

نو هغه ته سزا وركوي

لكه يو پلار ته چې كوم زوى منلى وي

نو رڼه يې د محبت نښه ده.

د حكمت ثمره

١٣ بختور دى هغه څوك چې حكمت حاصل كړي

او هغه څوك چې پوهه پيدا كړي

١٤ ځكه چې د هغې ثمره له سپينو زرو نه غوره ده

او حاصل يې له سرو زرو نه ډېر زيات دى.

١٥ هغه د لعلونو نه ډېر قيمتي دى

چې له ارزښت سره يې ستا له خوښې هېڅ گټه برابره نه ده.

١٦ د هغې په يو لاس كې اوږد ژوند دى

او په بل لاس كې يې دولت او عزت دى.

١٧ لارې يې خوشحالوونكې دي

او ټولې لارې يې د سولې او سلامتۍ دي.

١٨) څوک چې هغې ته غېږ ورکوي

نو د هغوی دپاره د ژوندانه ونه ده

او بختور دي هغه څوک

چې هغې ته ټینګه غاږه ورکوي.

د څښتن حکمت

١٩) څښتن په خپل حکمت سره د ځمکې بنیاد کېښود

او اسمانونه یې د خپلې پوهې په وسیله پیدا کړل.

٢٠) د هغه د علم په وسیله د ځمکې په تل کې د اوبو چینې روانیږي

او له ورېځو نه یې باران او پرځه په ځمکه راوړيږي.

د حکمت په خاوندانو باندې د څښتن فضل

٢١) نو ای زما زویه! پوهه له خپله نظره مه لېرې کوه

او په خپل ځان کې د حکمت او لیاقت ټینګه ساتنه کوه.

٢٢) دوی به ستا روح تازه ساتي

او دا به ستا د غاړې د فضل هار وي.

نو بيا به په ډاډه زړه په خپله لار روان شي (۲۳)

او ستا پښه به په تيره نه لگيږي.

کله چې ته ویده کيږي نو نه به وپرېږي (۲۴)

او د خملاستو په وخت کې به په خواږه خوب ویده کيږي.

نو له ناخايي بلا نه مه وپرېږه کله چې په تا راشي (۲۵)

او نه د هغه توفان له تباهي نه چې په بدکارانو راځي

ځکه څښتن به تل ستا ساتونکی وي (۲۶)

چې پښه دې په دام کې ونه نښلي.

له خلکو سره په حکمت چلېدل

ترڅو چې د نېکۍ کولو توان لري (۲۷)

نو د مسکينانو سره له مرستې نه ډډه مه کوه.

کله چې څوک ستا نه څه وغواړي او ته يې ولري (۲۸)

نو ورته مه وايه چې نن لار شه او سبا راشه، بيا به يې درکړم.

٢٩ د خپل گاونډي په خلاف د زيان رسولو اراده مه لره

خوک چې ستا په خوا کې اوسېږي او په تا باور کوي.

٣٠ ترڅو چې چا تاته زيان نه وي رسولی

نو په هغه باندې بېخايه تور مه لگوه.

٣١ د ظالم انسان سره بخيلي مه کوه

او د هغه د لارې پيروي مه کوه.

٣٢ ځکه څښتن له هغه چا نه کرکه کوي چې په غلطه لار روان وي

خو هغه د رښتینو خلکو سره د دوستۍ اړیکې لري.

٣٣ د څښتن لعنت د بدکاره انسان په کور باندې وریږي

خو هغه د نېکو خلکو په کورنیو باندې برکت وروي.

٣٤ هغه په ملنډو وهونکو خدا کوي

خو په عاجزانو خپل فضل کوي.

د حکمت خاوندانو ته عزت په میراث کې رسیږي (۲۵)

خو کم عقلان به د شرم سره مخامخ کیږي.

د حکمت په هکله د پلار نصیحت

۴ (۱) ای زما زامنو! د خپل پلار نصیحت ته غوږ ونیسئ

او هغه ته پام وکړئ چې عقل زده کړئ

(۲) ځکه چې زه تاسو ته ښه تعلیم درکوم

نو زما ښوونه او روزنه مه هېږوئ.

(۳) کله چې زه د خپل پلار ځوان زوی وم

او د خپلې مور په نظر یوازینی او نازولی ماشوم وم

(۴) پلار مې ماته لارښوونه کوله او راته ویل به یې:

«زما خبرې دې په خپل زړه کې ټینګې وساته

او زما په حکمونو عمل کوه چې ښکمرغه ژوند ولري.

(۵) حکمت حاصل کړه، عقل پیدا کړه

زما کلام مه هېروه او مخ ترې مه اړوه.

⑥ حکمت له لاسه مه ورکوه نو ستا ساتنه به کوي

او ورسره مينه کوه نو ستا حفاظت به کوي.

⑦ حکمت تر ټولو لوړ مقام لري نو حاصل يې کړه

او د خپلې ټولې شتمنۍ په بيه عقل ترلاسه کړه!

⑧ په درنه سترگه ورته گوره نو تا به سرلوړی کړي.

که ورته غاړه ورکړې نو ته به عزتمن شې.

⑨ ستا په سر به د افتخار شمله کېږدي

او بڼکلی تاج به در په سر کړي.»

د بدې لارې نه ځان ساتل

⑩ نو ای زما زويه! ماته غوږ شه او خبرې مې ومنه

نو په دې کار سره به دې عمر ډېر شي.

⑪ تاته مې د حکمت لار وښودله

او ته مې د صداقت په لارو روان کړې.

۱۲ په گرځېدو کې به دې پښه په څه شي نه لگيږي

او په منډه وهلو کې به نه ښويږي.

۱۳ نصيحت ته مې غاړه کېږده او له لاسه يې مه ورکوه

تینگه ساتنه يې وکړه ځکه چې هغه ستا ژوند دی.

۱۴ د بدکارانو په لاره قدم مه ږده

او د شر اچوونکو په لاره تلل مه کوه.

۱۵ ځان ترې وساته او پرې مه ځه

مخ ترې واړوه او ورڅخه تېر شه.

۱۶ ځکه دوی ته خوب نه ورځي چې چاته يې زيان نه وي رسولی

او تر هغې نه ويده کيږي ترڅو چې بل يې نه وي غورځولی.

۱۷ شرارت ورته د ډوډۍ په شان وي چې تل يې خوري

او ظلم ورته د شرابو په څېر دی چې تل يې څښي.

١٨ خو د نېکانو لار د سباوون د رڼا په شان ده

چې روښنایي یې زیاتېږي ترڅو د غرمې رڼا لگېږي.

١٩ د بدکارانو لار د تورې تیاري په شان ده

او په دې نه پوهیږي چې د لوېدلو سبب یې څه دی.

په سمه لار تگ

٢٠ نو ای زما زویه! خبرو ته مې پام کوه

او څه چې درته وایم نو په غور یې واوړه.

٢١ هغه له خپل نظر نه مه لېرې کوه

او د زړه په تل کې یې تل وساته.

٢٢ څوک چې یې مني نو هغه ته اوږد ژوند ورکوي

او ټول وجود ته یې شفا وربخښي.

٢٣ له هرڅه نه لومړی د خپل زړه پوره پام ساته

ځکه چې زړه دې د ټول ژوند سرچینه ده.

٢٤ له خپلې خولې نه دې کړې وږې خبرې لېرې کړه

او له غولوونکو خبرو نه خپله ژبه وساته.

٢٥ خپلې مخې ته سم او مخامخ گوره

او سترگې دې هماغه لور ته ونیسه.

٢٦ د خپلو قدمونو په لاره پوره فکر وکړه

نو بیا به دې د ژوند ټولې چارې ډاډمنې شي.

٢٧ یو قدم هم بڼې او چپ خواته مه گرځه

او خپلې پښې له بدې نه لېرې وساته.

٥ ای زما زویه! زما د حکمت خبرو ته پام کوه

او د پوهې خبرو ته مې ښه غور ونیسه

٢ نو ته به د دې لایق شې چې خپله خوله پټه وساتې

او شونډې به دې علم ټینګ وساتي.

له زنا خخه ځان ساتل

٣ د بدلمنې بڼځې له شونډو نه شات خڅيرې

او د خولې خبرې يې د زيتونو له تېلو نه غورې دي

٤ خو په اخر کې د زهرو او زقوم په شان ترخه وي

او خوله يې د دوه مخې تورې په خپر تېره وي.

٥ د داسې بڼځې پښې د مرگ په لور روانې دي

او مخامخ د گور په لور قدمونه اخلي.

٦ هېڅکله د ژوند په سمه لار فکر نه کوي

او نه پوهيږي چې لارې يې له سرگردانۍ ډکې دي.

٧ نو ای زما زامنو! ماته غور ونيسئ

خه چې درته وایم، له هغه نه مخ مه اړوئ.

٨ ای زما زويه! له داسې بڼځې نه ځان لېرې ساته

او د کور دروازې ته يې هم مه ورنژدې کېره

٩ هسې نه چې خپل عزت له لاسه ورکړې

او ځواني دې د بې رحمه انسان په لاس کې ولويږي

١٠ او په شتمنۍ دې پردې ماږه شي

او د زحمت نتيجه دې د بل چا کور ته لاړه شي.

١١ کله چې دې د بدن غوښې له کت نه وڅڅيږي

نو په اخر کې به فريادونه کوي

١٢ او بيا به افسوس کوي چې «ولې مې نصيحت نه اورېده

او څومره به مې زړه اصلاح سپکه گڼله؟

١٣ د خپلو ښوونکو خبره به مې نه منله

او د خپلو استاذانو خبرو ته به مې غور نه نيوه.

١٤ ناڅاپه د بربادۍ کڼدې ته وغورځېدم

او د جرگې او خلکو په مخکې وشرمېدم.»

له خپلې ښځې سره مينه کول

١٥ يوازې له خپلې ذخيرې نه د مينې اوبه څښه

لکه څنگه چې له خپلې څاه نه اوبه څښي.

١٦ نو دا مناسبه ده چې ستا چينې دې په لارو کې تويې شي

او د لښتنيو په څېر دې په کوڅو کې روانې وي؟

١٧ دا د مينې اوبه دې يوازې ستا وي

او له پرديو سره دې شريکې نه شي.

١٨ نو ستا د اوبو په چينه دې برکت شي

او د ځوانۍ د وخت له خپلې بڼې نه دې خوند واخلي.

١٩ هغه يوه مينه ناکه هوسۍ او بڼکلې غرخنۍ ده

او د بدن په بڼکلا به يې هر وخت مور شي

او د هغې مينه به دې تل سرگردانه کړي.

٢٠ نو ای زما زويه! ولې د بل د بڼې په مينه کې سرگردانه يې

او د هغه د بڼې سره يو ځای غاړه په غاړه ویده کېږي؟

٢١ نو د انسان ټولې لارې د څښتن تر نظر لاندې دي

او هغه په خپله د انسان ټولې لارې چارې څاري.

٢٢ د بدکاره انسان بدکاري هغه په دام کې نښلوي

چې د خپلې گناه په رسی کې به ټینګ ونيول شي.

٢٣ هغه به د اصلاح له نشتوالي نه مړ شي

او د خپل جهالت له ډېروالي نه به سرگردانه شي.

د انسان نور بد عملونه

٤ ای زما زویه! که د چا ضمانت دې په غاړه اخیستی وي

یا دې د پردې سړي په قرض کې چاته لاس ورکړی وي

٢ نو د خپلې ژبې د خبرې له امله په دام کې رانیول شوی یې

او د خپلې خولې د خبرو په لومه کې نښتی یې.

٣ نو ای زما زویه! بیا داسې وکړه چې ځان ترې وژغوره

ځکه چې ته د هغه سړي په لاسونو کې لوږدلی یې:

هغه ته په ډېره عاجزی ورشه او عذر زاري ورته وکړه.

۴ مه ویده کپړه

او یوه شپبه هم آرام مه کوه.

۵ لکه د هوسی په شان ځان د بڼکاري له منگولو وژغوره

او د مرغی په څېر ځان د دام لرونکي له لاسه خلاص کړه.

۶ ای لټ سپړیه! د مېړي له ژوند نه عبرت واخله

د هغه په لارو چارو غور وکړه او حکمت پیدا کړه!

۷ مېړی نه کوم قوماندان لري

او نه کوم مشر او نه کوم آمر لري

۸ خو د لو په وخت کې خپل خواړه راټولوي

او په اوږي کې ځان ته خوراک ذخیره کوي.

۹ نو ته لټ به ترڅو پورې پروت یې

او کله به له خوبه راپاڅېږي؟

۱۰) که ته وايي: «نور به هم ويده شم»

او لاس به د سر لاندې کېږدم چې ارام وکړم»

۱۱) نو غريبي به د داړه مار په شان په تا راشي

او نېستي به د وسله وال غل په خپر درباندي يرغل وکړي.

۱۲) شر اچوونکی انسان بېکاره او بېخايه گرځي

او په خوله کېږي وړې خبرې کوي.

۱۳) هغه سترگې وهي

او بېخايه پښې دربوي

او په گوتو اشارې کوي.

۱۴) په خپل زړه کې تل بدې نقشي جوړوي

او جنگ او جگړې ته لمن وهي.

۱۵) نو ځکه به سمدلاسه لوی مصيبت پرې نازل شي

او ناخاپه به ټوټې ټوټې شي چې د جوړېدو به نه وي.

١٦ شپږ شيان دي چې خښتن ترې نفرت کوي

او اووه شيان دي چې د هغه په نظر د کرکې وړ دي:

١٧ کبرجنې سترگې او دروغجنه ژبه

او هغه لاسونه چې بې گناه وينه تويوي

١٨ هغه زړه چې بدې نقشي جوړوي

او هغه پښې چې د بدې په لور په بېره منډې وهي

١٩ هغه دروغجن شاهد چې تل دروغ بادوي

او هغه څوک چې د ورونو ترمنځ جگړو ته لمن وهي.

د زنا په خلاف نصيحت

٢٠ نو ای زما زويه! د خپل پلار په حکم عمل وکړه

او د خپلې مور روزنه له پامه مه غورځوه.

٢١ د هغوی خبرې تل په خپل زړه کې یاد ساته

او د هار په شان يې په خپله غاړه کې گرځوه.

٢٢ ګله چې ګرځي نو خبرې به يې درته لارښوونه کوي

ګله چې ويده شي نو روزنه به يې ستا ساتنه کوي

او ګله چې راويښ شي نو حکم به يې مشوره درکوي.

٢٣ ځکه حکم يې ډېوه او روزنه يې رڼا ده

نصيحت او سختې خبرې يې د ژوندون لار ده

٢٤ ترڅو تا د بدلنې ښځې نه وساتي

له هغې ښځې نه چې نرمه ژبه لري.

٢٥ په زړه کې د هغې د ښايست شوق مه کوه

او هغه مه پرېږده چې په سترګې وهلو دې د ځان غلام کړي

٢٦ ځکه بدلنه ښځه د يوې ډوډۍ په بيه اخيستل کيږي

خو د بل چا ښځه به دې قيمتي ژوند ښکار کړي.

٢٧ څوک په خپل لمن کې بل شوی اور وړلی شي

او کالي يې ونه سوځيږي

۲۸ او يا څوک په سرو سکرو ټوگر ځپدلی شي

چې پښې يې په اور تڼاکې نه شي؟

۲۹ نو دا د هغه چا په شان دی چې د بل له ښځې سره ځملي

هر څوک چې هغې ته لاس وروړي بې سزا به پاتې نه شي.

۳۰ څوک چې د نس د مړېدو په خاطر غلا کوي

نو خلک هغه غل ته په سپکه سترگه نه گوري

۳۱ خو که ونيول شي نو اووه چنده بيه به ورکوي

او په بدل کې به يې د خپل کور ټوله شتمني خرڅوي.

۳۲ څوک چې د بل له ښځې سره زنا کوي نو ناپوهه دی

څوک چې داسې کوي نو په حقيقت کې ځان تباه کوي.

۳۳ هغه به له رسوايي او وهلو څخه خلاص نه شي

او بې عزتي به ترې لهرې نه شي.

۳۴ نو کينه او غيرت به يې په مېړه اور بل کړي

او زړه به يې په بدل اخیستلو کې هېڅکله ونه سوځيږي.

هغه به د دې په بدل کې هېڅ ډول قرباني قبوله نه کړي (۲۵)

او هرڅه چې ورکړې وې به يې نه مني.

د بدلمنې بڼې په هکله خبرداری

۷ (۱) ای زما زویه! زما خبرې په یاد ساته

او حکمونه مې د خزاني په څېر په خپل زړه کې وساته.

زما په حکمونو عمل کوه چې نېکمرغه ژوند ولرې (۲)

او زما تعلیم د خپلو سترگو د کسې په شان وساته.

هغه په خپلو گوتو پورې وتړه (۳)

او د خپل زړه په تخته يې وليکه.

حکمت ته خپله خور ووايه (۴)

عقل او پوهه ډېر نژدې خپلوان وگڼه

نو دوی به تا د بل چا د بڼې نه لېرې وساتي (۵)

د هغې بڼڅې نه چې غوړې خبرې کوي.

⑥ زه يو وخت د خپل کور په کرکې کې ولاړ وم

او د کرکې له جالی نه مې لاندې کتل

⑦ نو ساده ځوانان مې وليدل

او د هغوی په منځ کې مې

يو ناپوهه ځوان په نظر راغی.

⑧ هغه د هغې بڼڅې د کور په نژدې کوڅه کې روان ؤ

او د هغې د کور په لور يې په ډاډه ډول قدمونه اخیستل.

⑨ د ماښام په وخت کې چې لمر پرېوته

توره تياره راغله او نيمه شپه شوه.

⑩ ناڅاپه يوه بڼڅه له هغه سره مخامخ شوه

چې د بدلمنۍ کالي يې اغوستي وو او نيت يې بڼه نه ؤ.

⑪ دا بڼڅه ډېره بې حيا او بې شرمه وه

او له کور نه دباندې تل سرگردانه ګرځېدله

۱۲ او هر وخت به کوڅو او چوکونو ته تلله

او د ښار په هر ګوټ کې به په کمین کې ولاړه وه.

۱۳ نو هغې له هغه نه په زور غاړه چاپېر کړه او ښکل یې کړ

او په سپین سترګی یې هغه ته وویل:

۱۴ «نن ما د قربانۍ غوښه پخه کړې ده

او خپل نذر مې پوره کړی دی.

۱۵ په دې خاطر زه راووتلم چې ستا سره وګورم

او غوښتل مې چې تا ولټوم او پیدا مې کړې.

۱۶ ما د مصر قیمتي ټوکرونه او رنگارنگي څادرونه

او ښکلي پوښونه په خپل کټ باندې غوړولي دي.

۱۷ ما په خپله بستره عطر

کنډ، عود او دالچیني شیندلي دي.

١٨ زما سره لار شه چې تر سهاره په عشق ماړه شو

او د يو بل له مينې نه خوند واخلو

١٩ ځکه مېره مې په کور کې نشته

هغه په يو لېرې سفر تللی دی.

٢٠ د پيسو ډکه کڅوړه يې له ځان سره وړې ده

او د پنځلسمې سپوږمۍ تر راختلو پورې بېرته نه راځي.»

٢١ نو بنځې په خپلو ډېرو خوږو خبرو هغه مجبور کړ

او په خپلو نرمو خبرو يې هغه بې لارې کړ.

٢٢ نو هغه سمدلاسه په هغې پسې روان شو

لکه غويی چې حالېدو ته روان شي

او د غرخه په شان چې په ټوپونو دام ته روان وي

٢٣ ترڅو چې غشی يې اينه سوری کړي

لکه مرغی چې د دام خواته په منډه روانه وي

او نه پوهیږي چې خپل ژوند به له لاسه ورکړي.

۲۴ نو ای زما زامنو! ماته غوږ ونیسئ

او زما خبرو ته پوره پام وکړئ.

۲۵ خپل زړه مه پرېږدئ چې د داسې ښځې طرف ته وگرځي

او یا د هغې په غلطو لارو روان شي.

۲۶ ځکه چې ډېر خلک یې ژوبل کړي دي

او بې شمېره خلک یې وژلي دي.

۲۷ د هغې د کور لارې د گور په لور تللي دي

چې د مرگ ژورې کندی ته لاندې کوزیږي.

د حکمت غږ او ځان پېژندل

۱ حکمت د یوې هونبیاري ښځې په خبر نارې وهي

او پوهه په لوړ اواز خپل غږ پورته کوي.

۲ هغه د لارې په غاړه په لوړو ځایونو ولاړه وي

او د څلور لارو په سر ودریږي.

هغه د ښار د دروازو دننه ۳

د تگ راتگ د لارو په خوا کې نارې وهي:

«ای سړیو! زه په تاسو ټولو ته غږ کوم ۴

او په تاسو ټولو باندې اواز کوم.

ای ساده خلکو! په خپل ځان کې ځیرکتیا پیدا کړئ! ۵

ای کم عقلانو! د ښو او بدو ترمنځ فرق وکړئ!

غور و نیسئ! زه ستاسو دپاره ښې خبرې لرم ۶

چې په رښتینې ژبه به یې درته بیان کړم.

زه چې څه په خوله وایم، هغه رښتیا دي ۷

او ژبه مې له بدو خبرو نه کرکه کوي.

د خولې ټولې خبرې مې سمې دي ۸

یوه هم په کې کږه او غولوونکې نه ده

٩ چې عقلمن انسان ته ټولې روښانه دي

څوک چې علم لري نو پوهیږي چې دا خبرې سمې دي.

١٠ د سپینو زرو په ځای زما نصیحت غوره کړئ

او د سوچه سرو زرو په ځای علم حاصل کړئ

١١ ځکه حکمت د لعلونو نه ډېر قیمتي دی

چې له ارزښت سره یې ستا د خوښې هېڅ شی برابر نه دی.

١٢ زه حکمت یم او له ځیرکتیا سره یو ځای اوسېږم

او علم او لیاقت ترلاسه کوم.

١٣ له خښتن څخه وپره له شرارت نه نفرت کول دي

نو ځکه له کبر، غرور، بدی او کړو خبرو نه کرکه کوم.

١٤ مشوره او حکمت زما کار دی

زه عقلمن یم او زما سره قدرت دی.

١٥ پاچاهان زما په مرسته پاچاهي کوي

او حکمرانان د انصاف پر پکړې کوي.

①٦ شهزادگان زما په مرسته حکومت کوي

واکداران او ټول عادل قاضيان پر پکړې کوي.

①٧ زه له خپلو مینوالو سره مینه کوم

څوک چې ما لټوي نو ما پیدا کوي.

①٨ دولت او عزت زما سره دی

عدالت او تلپاتې شتمني زما ده.

①٩ زه د خالصو سرو زرو نه غوره مېوه ورکوم

چې حاصل یې له سوچه سپینو زرو نه بهتر دی.

②٠ د عدالت په لاره روان یم

او د انصاف په لارو تګ کوم

②١ نو ځکه خپلو مینوالو ته شتمني ورکوم

او د هغوی خزانې ډکوم.

ځښتن له ټولو نه لومړی (۲۲)

چې نور څه يې لا نه وو پيدا کړی، له هرڅه نه مخکې

زه پيدا کړم.

له ازله يې زما د بدن برخې يوځای کړلې (۲۳)

او د دنيا له جوړېدو او د هرڅه نه مخکې

زه موجود وم.

کله چې لا ژور دريابونه نه وو پيدا شوي (۲۴)

او له چينو څخه اوبه نه وې راوتلې

زه زېږېدلی وم.

مخکې له دې چې غرونه په خپل ځای ودرېږي (۲۵)

او غونډۍ رامنځته شي

زه زېږېدلی وم.

مخکې له دې چې ځښتن ځمکه او پراخه کروندې جوړ کړي (۲۶)

او د دنیا لومړنی خاوره پیدا کړي

زه زېږېدلی وم.

کله چې هغه اسمانونه په خپل ځای ودرول (۲۷)

او د درياب په مخ يې د اسمان لمن راچاپېر کړه

زه هلته وم.

کله چې هغه په اسمان کې ورپېڅې ځای په ځای کړې (۲۸)

او د ځمکې په مخ يې چينې روانې کړې

زه حاضر وم.

کله چې هغه دريابونو ته خپل حدود وټاکل (۲۹)

چې اوبه يې له حکم نه سرغړونه ونه کړي

او د ځمکې بنياد يې کېښود

زه هلته وم.

زه هر وخت د هغه په څنګ کې وم (۳۰)

او زه هره ورځ خوشحالېدم

او تل د هغه په حضور کې خوشحاله وم.

❶ د نړۍ په ټوله ځمکه کې يې خوشحاله وم

او د ټولو انسانانو نه خوشحالېدم.

❷ نو ای زما زامنو! اوس ماته غوږ ونیسئ

بختور دي هغوی چې زما په لارو ځي.

❸ زما نصیحت ته غوږ شی او حکمت پیدا کړئ

هغه له پام نه مه غورځوئ او مخ ترې مه اړوئ.

❹ بختور دی هغه څوک چې ماته غوږ نیسي

او هره ورځ زما د کور په مخکې ولاړ وي

او زما د دروازې په خوله کې انتظار وباسي.

❺ ځکه څوک چې ما پیدا کړي نو ژوند پیدا کوي

او د څښتن رضا او خوشحالي حاصلوي

خو څوک چې ما نه پیدا کوي له ځان سره ظلم کوي (۳۶)

هرڅوک چې زما نه کرکه کوي له مرگ سره مینه کوي.»

د حکمت بلنه

۹ (۱) حکمت د یوې بڼې په څېر خپل کور ودان کړی دی

او اووه ستنې یې توږلې او بیا یې ودرولې دی.

(۲) هغې د مېلمستیا دپاره غوښه تیاره کړې

او د انگورو شیرې یې جوړه کړې ده

او دسترخوان یې هوار کړی دی.

(۳) هغې خپلې وینځې وروولې

چې د ښار له لوړو ځایونو نه خپل غږ پورته کړي:

(۴) «هرڅوک چې ساده وي، دلته دې راشي!»

او بیا ناپوهه خلکو ته وايي:

(۵) «راشئ! زما ډوډۍ وخورئ»

او لږه د انگورو شيره وڅښئ کوم چې ما جوړه کړې ده.

⑥ خپله د ناپوهۍ لار پرېږدئ نو تاسو به نېکمرغه ژوند ولرئ

او د عقل په لاره به روان شئ.

⑦ څوک چې ملنډې وهورنکي اصلاح کوي نو ځان شرموي

او څوک چې بدکار رتي نو ځان ته زيان رسوي.

⑧ د ملنډې وهورنکي رتنه مه کوه هسي نه چې ستا نه کرکه وکړي

د حکمت د خاوند رتنه کوه نو ستا سره به مينه وکړي.

⑨ د حکمت خاوند ته لارښوونه وکړه

نو نور به هم خپل حکمت ډېر کړي

نېک سړي ته تعليم ورکړه

چې خپله پوهه نوره هم زياته کړي.

⑩ له څښتن څخه وپره د حکمت شروع ده

او عقل د سپېڅلي ذات د پېژندلو علم دی.

۱۱) ځکه زما په مرسته به ستا د ژوند ورځې ډېرې شي

او ستا د عمر کلونه به نور هم زيات شي.

۱۲) که د حکمت خاوند يې نو دا به دې په گټه وي

او که ته ملنډې وهونکې يې نو يوازې زيان به زغمې.»

د کم عقلتوب بلنه

۱۳) کم عقلتوب د يوې بې حيا بڼې په څېر دی

چې ډېره ساده او په هېڅ نه پوهيږي.

۱۴) هغه د خپل کور د دروازې ترڅنګ ناسته ده

او بيا د ښار په لوړو ځايونو کې په تخت کښيږي.

۱۵) څوک چې په خپله لار سم ځي

نو هغوی ته نارې وهي:

۱۶) «هرڅوک چې ساده وي، دلته دې راشي!»

او بيا ناپوهه انسان ته وايي:

«د غلا اوبه خوږې وي» (۱۷)

او په پټه ترلاسه شوې ډوډۍ خوندوره وي.»

هغوی نه پوهیږي چې د هغې په کور کې ټول وژل شوي دي (۱۸)

او مېلمانه یې د قبر په ژوره کنده کې پراته دي.

د سلیمان پورې تړلي متلونه

۱۰ دا د سلیمان متلونه دي. (۱۹)

رښتیني شتمني او د حقیقت خبرې

هونبیار زوی خپل پلار خوشحالوي

خو کم عقل زوی خپله مور په غم اخته کوي.

هغه دولت چې د ناروا لارې ترلاسه کیږي گټه نه لري (۲۰)

خو صداقت انسان له مرگ نه ژغوري.

خښتن نېک انسان لوږې ته نه پرېږدي (۲۱)

خو د بدکارانو غوښتنې شنډوي.

٤ بېکاره لاسونه انسان خواروي

خو زحمت کښه لاسونه انسان شتمن کوي.

٥ هونبیار زوی په اوړي کې خپل فصل راټولوي

خو د لو په وخت کې ویده شوی زوی شرم راوړي.

٦ برکت د نېک سړي د سر تاج دی

خو د بدکارانو ظلم د هغوی په خوله پرده اچوي.

٧ د نېک سړي یادول د برکت سبب کېږي

خو د بدکارانو د نوم نه زړه بدېږي.

٨ د حکمت خاوند حکمونه مني

خو د جاهل انسان خپله ژبه بلا ده.

٩ څوک چې خپل ژوند په صداقت تېروي ډاډه گرځي

خو د کړو لارو خاوند به رسوا شي.

١٠ څوک چې سترگې وهي دردونه جوړوي

او د جاهل انسان خپله ژبه بلا ده.

۱۱ د نېک انسان خوله د ژوند سرچينه ده

خو د بدکارانو خوله په ظلم پرده اچوي.

۱۲ کرکه جگړو ته لمن وهي

خو مينه په ټولو گناهونو پرده اچوي.

۱۳ حکمت د عقلمن په خبرو کې موندل کېږي

خو د ناپوه د ملا دپاره لښته ده.

۱۴ د حکمت خاوندان خپل علم ذخيره کوي

خو د جاهلانو د خولې خبرې بربادي راوړي.

۱۵ د شتمن مال دولت د هغه دپاره کلا ده

خو غريبې د غريبانو دپاره بلا ده.

۱۶ د نېک انسان انعام ژوندون دی

خو د بدکاره انسان گټه گناه ده.

د نېکانو او د بدکارانو عملونه او راتلونکی

١٧ نصیحت منونکی نور خلک د ژوندون په لاره روانوي

خو اصلاح نه منونکی نور خلک بې لارې کوي.

١٨ شوک چې په دروغو خپله کرکه پټوي

او په نورو تور لگوي، هغه کم عقل دی.

١٩ ډېرې خبرې کول د گناه سبب گرځي

خو شوک چې ژبه په خپل واک کې ساتي هونبیار دی.

٢٠ د نېک سړي د خولې خبرې سوچه سپین زر دي

خو د بدکارانو د زړه خیالونه ارزښت نه لري.

٢١ د نېک سړي د خولې خبرې خلک مروي

خو د جاهلانو ناپوهي هغوی مړه کوي.

٢٢ د څښتن برکت انسان شتمن کوي

خو زحمتونه هېڅ شی نه شي زیاتولی.

۲۳ کم عقل د خپل بد عمل نه خوند اخلي

خو د پوهې خاوند له حکمت نه خوند اخلي.

۲۴ له هغې بلا نه چې بدکاره وپریږي هغه پرې نازلېږي

خو نېکان چې څه شی غواړي هغه ورته ورکول کېږي.

۲۵ کله چې سخت توفان راشي نو بدکاره انسان به تباہ شي

خو د نېک انسان بنیاد به تل ټینګ وي.

۲۶ لټ انسان د کار ورکونکو دپاره داسې دی

لکه سرکه چې غاښونه برېښوي او لوگی سترګې سوځوي.

۲۷ له څښتن څخه وپره عمر اوږدوي

خو د بدکارانو عمر به لنډ وي.

۲۸ د نېکانو ارمانونه چې پوره کېږي نو خوشحالیږي

خو د بدکارانو امیدونه تباہ کېږي.

۲۹ د څښتن لار د پاک زړه د خاوند دپاره کلا ده

خو د شر اچوونکو دپاره بلا ده.

٣٠ د نېک انسان بنياد به هېڅکله ونه لړزېږي

خو بدکاران به د ځمکې په سر پاتې نه شي.

٣١ د نېک انسان خوله د حکمت خبرې کوي

خو کره ژبه به پرې کرل شي.

٣٢ د نېک انسان د خولې خبرې خوږې وي

خو د بدکارانو د خولې خبرې کرې وږې وي.

١١ خښتن د تلې له غلط کارولو نه کرکه کوي

خو په پوره کاني تول تل خوښوي.

٢ کله چې غرور راشي نو رسوايي هم راځي

خو د عاجزۍ سره حکمت راځي.

٣ د صادقانو پاک زړه د هغوی لارښوونه کوي

خو د خاينانو گمراهي هغوی تباه کوي.

٤ د عدالت په ورځ دولت گټه نه لري

خو صداقت انسان له مرگ نه ژغوري.

٥ د پاک انسان صداقت د هغه لار سموي

خو د بدکاره انسان بدي هغه راغورځوي.

٦ د رښتینو خلکو صداقت هغوی ژغوري

خو د خاینانو غوښتنې هغوی په دام کې نښلوي.

٧ کله چې یو بدکاره مري هیله یې تباہ کيږي

نو زر او زور او ټول ارمانونه یې هم تباہ کيږي.

٨ نېک انسان له سختی نه ژغورل کيږي

او په ځای یې بدکاره انسان د تکلیف په لور روانيږي.

٩ بې ایمانه انسان په خپلو خبرو نور تباہ کوي

خو نېکان د خپل علم له امله ژغورل کيږي.

١٠ نېکان چې بريالي کيږي ټول ښار پرې خوشحاليږي

او بدکاران چې تباہ کيږي د خوشحالی چينغي وهل کيږي.

١١) ښار د رښتینو خلکو په برکت ودانیږي

خو د بدکارانو د خولې په خبرو وړانیږي.

١٢) څوک چې بل ته په سپکه سترگه گوري ناپوهه دی

خو د پوهې خاوند خپله خوله پټه ساتي.

١٣) غیبت کوونکی د نورو راز ښکاره کوي

خو باوري انسان د بل په راز پرده اچوي.

١٤) کله چې ښې مشورې نه وي نو ولس له پښو غورځیږي

خو که مشوره ورکوونکي ډېر وي د بريالیتوب سبب گرځي.

١٥) په قرض کې د بل چا ضمانت کوونکي به زیان ومومي

خو په قرض کې له لاس ورکولو نه ډډه کوونکی به ډاډه وي.

١٦) مهربانه ښځه تل عزت گټي

خو ظالمان یوازې دولت گټي.

١٧ مهربان انسان ځان ته گټه رسوي

خو بې رحمه انسان ځان ته زيان رسوي.

١٨ د بدکاره سړي گټه بې برکته ده

خو د نېکۍ کرونکۍ حقيقي حاصل رېښي.

١٩ څوک چې په صداقت ولاړ وي نېکمرغه ژوند لري

شرارت پېښوونکۍ په خپل مرگ پسې گرځي.

٢٠ څښتن د کړو لارو له خاوندانو نه کرکه کوي

خو د پاک زړه خاوندان خوښوي.

٢١ باور ولره چې بدکاران به بې سزا پاتې نه شي

خو د نېکانو اولادونه به خلاصون ومومي.

٢٢ د بې تمیزه او بې حیا ښځې ښکلا داسې ده

لکه د خوگ په پوزه کې چې د سرو زرو پېزوان وي.

٢٣ د نېکانو هیلې په برکت تمامېږي

خو د بدکارانو امیدونه د غضب سبب گرځي.

خوک چې سخاوت کوي نور به هم شتمن شي (۲۴)

خو خوک چې سختي کوي نور به هم نېستمن شي.

يو سخي سپری به تل اباد شي (۲۵)

خوک چې د نورو تنده ماتوي خپله تنده به يې هم ماته شي.

د گرانۍ په مقصد غله ساتونکي باندې لعنت ويل کيږي (۲۶)

خو په خرخوونکي باندې تل برکت ويل کيږي.

خوک چې د بڼو په لټه کې وي (۲۷)

نو د نورو په رضا پسې گرځي

خو خوک چې په شرارت پسې گرځي

نو له مصيبت سره مخامخ کيږي.

خوک چې په خپلې شتمنۍ تکیه کوي نو راغورځيږي (۲۸)

خو نېکان د شنو پاڼو په شان تازه کيږي.

٢٩ خپلې کورنۍ ته مصیبت رسوونکې په باد پسې منډې وهي

او جاهل سړی تل د حکمت د خاوند غلام وي.

٣٠ د نېک انسان د کار ثمره د ژوندانه ونه ده

او د حکمت خاوند د خلکو زړونه لاسته راوړي.

٣١ که نېکانو ته په دې دنیا کې انعام ورکول کېږي

نو د بدکارانو او گناهکارانو به څه حال وي؟

خبرې او عملونه

١٢ ١٢ خوک چې نصیحت مني نو د علم سره مینه لري

خو خوک چې له اصلاح نه کرکه کوي بې عقله دی.

٢٢ ٢٢ بڼه انسان د خښتن رضا او خوشحالي حاصلوي

خو هغه انسان ته سزا ورکوي چې بدې نقشي جوړوي.

٣٢ ٣٢ هېڅوک د بدۍ له امله ټینگ نه پاتې کېږي

خو د نېکانو رېښه هېڅکله له بېخه نه ویستل کېږي.

٤ يوه مېړنۍ او پتمنه بڼڅه

د خپل مېړه د سر تاج ده

خو هغه بڼڅه چې د خپل مېړه د شرم سبب گرځي

د هېوکو د سرطان په شان ده.

٥ د نېکانو ارادې په انصاف سره جوړېږي

خو د بدکارانو بدې مشورې انسان غولوي.

٦ د بدکارانو ژبه وینو تویولو ته تل په کمین کې ده

خو د صادقانو ژبه د خلکو ژوند ژغوري.

٧ بدکاران مړه کېږي او له منځه ځي

خو د نېکانو د کور بنیاد به ټینګ ولاړ وي.

٨ د انسان ستاینه د هغه د هوښیاری له مخې کېږي

خو د غلط فکر خاوند ته په سپکه سترګه کتل کېږي.

٩ بڼه ده چې انسان عاجز وي او نوکر ولري

له هغه چا نه چې ځان لوړ گڼي او ډوډۍ نه لري.

١٠ نېک انسان په خپلو حيواناتو باندې هم پام کوي

خو د بدکارانو رحم هم له ظلم نه ډک وي.

١١ شوک چې په خپله ځمکه کې کار کوي په گېډه به موړ شي

خو شوک چې د ورځې خوبونه کوي نو ناپوهه دی.

١٢ بدکاران له شر اچوونکو نه د لوټ شوي مال تمه کوي

خو د نېکانو ريښې تل تازه او حاصل ورکوي.

١٣ بدکاره سپری د خپلو بدو خبرو په دام کې نیول کېږي

خو نېک انسان له سختۍ نه ژغورل کېږي.

١٤ انسان د خپلې خولې په هوښیارو خبرو مړېږي

او د خپلو لاسونو د کار ثمره ورکول کېږي.

١٥ جاهل سپري ته خپلې لارې چارې سمې ښکاري

خو د حکمت خاوند د نورو لارښوونې ته غوږ نیسي.

١٦ جاهل سړی خپل قهر زر ښکاره کوي

خو ځيرک انسان په خپله بې عزتۍ پرده اچوي.

١٧ رښتيني انسان په صداقت شهادت ورکوي

خو دروغجن شاهد د ټگۍ خبرې کوي.

١٨ د بې پروايۍ خبرې د تورې په څېر غوڅول کوي

خو د حکمت د خاوندانو ژبه زخمونو ته شفا ورکوي.

١٩ رښتيني خبرې تل ټينگې پاتې کېږي

خو د دروغو مزل لنډ وي.

٢٠ څوک چې بدې نقشې جوړوي په زړونو کې يې ټگي وي

خو د سولې او سلامتۍ غوښتونکي به خوشحاله وي.

٢١ نېک انسان ته هېڅکله زيان نه رسېږي

خو بدکاران به تل له مصيبت سره مخامخ وي.

٢٢ څښتن له دروغ ويلو نه کرکه کوي

خو له رښتینو خلکو خوشحاله وي.

۲۳ ځیرک انسان خپله پوهه پټه ساتي

خو کم عقل خلک خپل جهالت ښکاره کوي.

۲۴ زحمت انسان لوړ مقام ته رسوي

خو لټي د انسان نه غلام جوړوي.

۲۵ اندېښمن زړه انسان په غم ککړوي

خو د زړه ښې خبرې انسان خوشحاليوي.

۲۶ ښک سړی د خپل ملگري په پېژندلو کې احتیاط کوي

خو د بدکارانو کره وړه هغوی بې لارې کوي.

۲۷ لټ انسان حتی خپل ښکار هم نه شي پخولی

خو خواري کښ انسان خپل حاصلات زیاتوي.

۲۸ د صداقت په لاره کې ژوندون دی

او په سمه لاره کې هېڅکله مرگ نشته.

۱۳ د حکمت خاوند د خپل پلار نصيحت قبلوي

خو ملنډې و هونکې خپله ملامتيا نه مني.

د ښه سړي د خولې له هونبنيارو خبرو ښه خوند اخيستل کيږي

خو د خاينانو زړونه د ظلم تږي دي.

څوک چې ژبه په واک کې ساتي نو خپل ځان ساتي

خو څوک چې بېخايه خبرې کوي نو خپل ځان تباه کوي.

لټ انسان چې هرڅه غواړي ورته نه رسيږي

خو د خواړي کښ انسان غوښتنې تل پوره کيږي.

ښک انسان له دروغو نه کرکه کوي

خو بدکاره انسان شرم او رسوايي راوړي.

صداقت د پاک انسان لارې ټينگې ساتي

خو گناه بدکاره انسان له منځه وړي.

٧) يو انسان خپل ځان شتمن بنايي خو هېڅ نه لري

بل انسان خپل ځان غريب بنايي خو هرڅه لري.

٨) د يو انسان شتمني د هغه د ژوند كفاره وركولاى شي

خو غريب انسان ته هېڅ گواښ نشته.

٩) د نېكانو ژوند د لمر د رڼا په څېر ځليږي

خو د بدكارانو ډېوه مخ په مړه كېدو وي.

١٠) كبر او غرور حتمي جنجال پيدا كوي

حكمت له هغه چا سره وي څوك چې لارښوونه مني.

١١) كوم مال دولت چې د باد په شان راځي

نو د باد په شان فنا كيږي

خو كومه شتمني چې ورو ورو لاسته راځي

نوره هم زياتيږي.

١٢) كومه هيله چې نه پوره كيږي نو زړه ورسره ماتيږي

خو کومه غوښتنه چې پوره کيږي د ژوندانه ونه ترې جوړيږي.

۱۳) څوک چې کلام سپک گڼي د تاوان سره مخامخ کيږي

خو څوک چې حکمونو ته په درنه سترگه گوري انعام مومي.

۱۴) د حکمت د خاوند تعليم د ژوند سرچينه ده

چې انسان د مرگ له دامونو څخه ژغوري.

۱۵) پوهه او هوښياري انسان ته عزت ورکوي

خو د خيانت کوونکو لارې د کنډو کپرو په څېر سختې دي.

۱۶) څيرک انسان د خپلې پوهې په وسيله کار کوي

خو کم عقل سړی خپل جهالت ښکاره کوي.

۱۷) بدکاره استازي د مصيبت سره مخامخ کيږي

خو وفادار پيغام راوړونکی د شفا سبب گرځي.

۱۸) څوک چې نصيحت له پامه غورځوي

هغه به غريب او شرمنده شي

خو څوک چې ملامتیا مني

هغه به عزتمن شي.

۱۹) کومه غوښتنه چې پوره کيږي نو روح خوشحاليږي

خو کم عقلان د شرارت له لاس اخیستلو نه کرکه کوي.

۲۰) د حکمت له خاوندانو سره مل شه نو حکیم به شي

خو د کم عقلانو ملگرتیا سړي ته زیان رسوي.

۲۱) بدې په گناهکارانو پسې گرځي

خو نېکمرغي د نېکانو په برخه وي.

۲۲) ښه انسان خپلو لمسیانو ته میراث پرېږدي

خو د گناهکارانو شتمني نېک انسان ته پاتې کيږي.

۲۳) که د خوارانو خواړه ځمکه ډېر خواړه ورکوي

خو بې انصافه خلک دا هرڅه هم جارو کوي.

۲۴) څوک چې له خپل زوی نه د ادب لښته لېږي ساتي

نو له هغه نه کرکه کوي

خو څوک چې په سختی د هغه د اصلاح دپاره لار لټوي

نو ورسره مینه کوي.

نېک انسان په مړه گېډه ډوډی خوري (۲۵)

خو د بدکارانو نس به تل وړی وي.

په حکمت ژوند کول

۱۴ هونبیاره بنځه خپل کور ودانوي (۱)

خو جاهله بنځه خپل کور په خپل لاس وړانوي.

څوک چې له څښتن څخه وپریږي هغه په سمه لار ځي (۲)

خو څوک چې په غلطو لارو روان وي څښتن سپکوي.

د جاهل له کبرجنې ژبې نه د سزا شنه لښته جوړیږي (۳)

خو د هونبیارانو د خولې خبرې له هغوی ساتنه کوي.

چېرته چې څاروي نه وي هلته اخور خالي وي (۴)

خو د غويي په زور ډېر حاصل لاسته راځي.

٥ رښتيني شاهد هېڅکله دروغ نه وايي

خو دروغجن شاهد تل دروغ بادوي.

٦ ملنډې وهونکي حکمت لټوي خو هېڅ نه مومي

خو د عقل خاوند علم په اساني لاسته راوړي.

٧ له کم عقل نه لېرې لار شه

ځکه چې له خولي نه به يې علم حاصل نه کړي.

٨ ځيرک انسان په خپل حکمت خپله لار پېژني

خو د کم عقلانو جهالت د گمراهي سبب گرځي.

٩ جاهل د گناه د تاوان په نذرانه پورې خاندې

خو صادقان د خښتن رضا او خوشحالي غواړي.

١٠ يوازې د انسان زړه په خپل خفگان بڼه پوهيږي

او هېڅوک د هغه په خوشحالي کې برخه نه شي اخيستلی.

۱۱) د بدکارانو کور به وران شي

خو د صادقانو خېمه به ودانه شي.

۱۲) د يو انسان په نظر يوه لار سمه بڼکاري

خو په اخر کې هغه په مرگ پای ته رسېږي.

۱۳) حتی په خدا کې زړه هم خفه کېږي

او د خوشحالی په اخر کې خفگان پاتې کېږي.

۱۴) له سمې لارې نه مخ اړوونکی به د خپل کار حاصل وگوري

خو نېک انسان به د خپل عمل په مېوه نور هم موږ شي.

۱۵) ساده سپری په هرڅه باندي باور کوي

خو ځيرک انسان د هر قدم په اخیستلو کې فکر کوي.

۱۶) د حکمت خاوند په احتیاط له بدو نه خپل ځان ساتي

خو کم عقل انسان په ځان ډاډمن او د هېڅ شی پروا نه لري.

۱۷) غوسه ناک خلک د جهالت کارونه کوي

او له مکرجن انسان نه خلک کرکه کوي.

١٨ جهالت د ساده خلکو په نصیب وي

خو د ځیرکه خلکو په سر به د علم تاج وي.

١٩ بدکاران به د نښو خلکو په مخکې سر ټیټې شي

او شر اچوونکي به د نېکانو په دروازو کې په گوندو شي.

٢٠ د مسکین انسان نه خپل گاونډي هم کرکه کوي

خو شتمن انسان ډېر دوستان لري.

٢١ څوک چې خپل گاونډي سپک گڼي نو گناه کوي

او بختور دی هغه څوک چې په عاجزانو رحم کوي.

٢٢ څوک چې بدې ارادې لري بې لارې کیږي

خو څوک چې نېکې ارادې لري نو مینه او وفا یې په برخه کیږي.

٢٣ ټول سخت کارونه د ابادۍ سبب گرځي

خو تشې خبرې حتمي نېستي راولي.

د هونبیارانو دولت د هغوی د سر تاج دی (۲۴)

خو د کم عقلانو ناپوهي د هغوی جهالت دی.

رښتینی شاهد د خلکو ژوند ژغوري (۲۵)

خو د دروغجن له خولې نه د تګی خبرې راوځي.

له خښتن څخه وپره د انسان دپاره د امن تینګه کلا ده (۲۶)

او د هغه د اولادونو دپاره کلکه پناه ګاه ده.

له خښتن څخه وپره د ژوند سرچینه ده (۲۷)

چې انسان د مرګ له دامونو څخه ژغوري.

د پاچا شان او شوکت په ډېرو خلکو جوړ وي (۲۸)

خو بې ولسه مشر له تباھی سره مخامخ کیږي.

څوک چې زر نه په قهریږي د ډېرې پوهې خاوند وي (۲۹)

خو غوسه ناک سړی خپل جهالت ښکاره کوي.

ارام فکر بدن ته روغتیا ورکوي (۳۰)

خو كينه هډوكي وراسته كوي.

۳۱) شوک چي په غريبانو ظلم كوي نو د هغوی د خالق سپكاوی كوي

خو شوک چي په مظلومانو رحم كوي نو د خالق درناوی كوي.

۳۲) بدكاره انسان په خپلو عملونو ځان تباه كوي

خو نېك انسان د مرگ په خوله كې هم پناه اخلي.

نېكي او نرمه ژبه

۳۳) حكمت د عقلمن انسان په زړه كې تلپاتي وي

او د كم عقلا نو په منځ كې هم خپل ځان خرگندوي.

۳۴) په صداقت سره يو قوم سرلوري كيري

خو گناه د هغوی د رسوايي سبب گرځي.

۳۵) پاچا د هونبنيار خدمتگار څخه خوشحاليږي

خو شوک چي د شرم کارونه كوي د هغه د قهر سبب كيري.

۱۵) نرم ځواب د غوسې اور سروي

خو سخته خبره سمدلاسه د قهر لمبې پورته کوي.

② د هونبیارانو ژبه علم ته بنایست ورکوي

خو د کم عقلانو له خولې نه جهالت توییري.

③ هرځای د خښتن تر نظر لاندې دی

او په بنو او بدو باندې ټینګ پام ساتي.

④ نرمه ژبه د ژوندانه د ونې په څېر ده

خو سخته ژبه زړه ماتوي.

د نصیحت خزانې

⑤ جاهل انسان د خپل پلار نصیحت سپک گڼي

خو ځیرک سړی تل ملامتیا مني.

⑥ د نېک سړي په کور کې لویه خزانه وي

خو د بدکاره شتمني د تکلیف سبب گرځي.

⑦ علم د هونبیارانو په خوله خپریږي

خو د کم عقلانو په زړونو کې رښتینولي نه وي.

⑧ خښتن د بدکارانو له قربانۍ نه کرکه کوي

خو د صادقانو په دعا خوشحالیږي.

⑨ خښتن د بدکارانو له چلند نه کرکه کوي

خو څوک چې په صداقت پسې روان وي ورسره مینه کوي.

⑩ د سمې لار نه مخ اړوونکی به له سختې سزا سره مخامخ شي

او څوک چې له ملامتیا او رټنې نه کرکه کوي نو هغه به مړ شي.

⑪ خښتن ته قبر او د تباهی کنده دواړه ښکاري

نو د انسانانو زړونه به ورته څومره ښکاره وي؟

⑫ ملنډې وهونکی اصلاح نه خوښوي

او د هوښیارانو له مشورې نه ځان لېرې ساتي.

⑬ خوشحاله زړه مخ نوراني کوي

خو پرېشانه زړه روح ماتوي.

١٤ عقلمن انسان د علم تری وي

خو کم عقل د جهالت وری وي.

١٥ د مظلومانو د ژوند ټولې ورځې سختې وي

خو خوشحاله زړه هر وخت له ژوند نه خوند اخلي.

١٦ د خښتن له وپړې سره لږه شتمني بڼه ده

له هغو ډېرو خزانو نه چې ورسره وپړه او اندېښنه وي.

١٧ له مینې سره سابه او سوکرک خوړل بڼه دي

د هغې غوړې غوښې نه چې ورسره کرکه وي.

١٨ غوسه ناک سړی جنجال جوړوي

خو څوک چې زر نه په قهریږي شخړې سړوي.

١٩ د لټ سړي په لار کې د اغزو ډکه حوډلی وي

خو د صادقانو لاره د پوخ سرک په شان هواره وي.

د نېکۍ او بدۍ نتیجې

٢٠ هونبیار زوی خپل پلار خوشحالوي

خو کم عقل سړی د خپلې مور سپکاوی کوي.

٢١ ناپوهه انسان له جهالت نه خوند اخلي

خو د پوهې خاوند په سمه لار روان وي.

٢٢ له مشورې پرته ټولې نقشې شنډیږي

خو له ډېرو مشوره ورکونکو سره بريالي کېږي.

٢٣ انسان په مناسب ځواب ورکولو خوشحالیږي

نو په مناسب وخت کې سمه خبره کول څومره ښه وي.

٢٤ د هونبیارانو لار انسان تلپاتې ژوند ته بیایي

او هغه د قبر په لور د لاندې تگ نه ساتي.

٢٥ خښتن د کبرجنو کور وړانوي

خو د کونډې د جایداد پوله ټینګه ساتي.

٢٦ خښتن د بدکارانو له فکرونو نه کرکه کوي

خو مهرباني خبرې پاكي گڼي.

Ⓝ ٢٧ شوک چې په ناروا گټې پسې گرځي

خپلې کورنۍ ته مصيبت رسوي

خو شوک چې له رشوت نه کرکه کوي

هغوی به ژوندي پاتې شي.

Ⓝ ٢٨ نېک سړی له ځواب ورکولو نه مخکې فکر کوي

خو د بدکارانو له خولې نه بدې خبرې راوځي.

Ⓝ ٢٩ څښتن له بدکارانو نه لېرې دی

خو د نېکانو دعاگانې تل اوري.

انساني کارونه او د څښتن مقصد

Ⓝ ٣٠ په ورین تندي کتل زړه ته خوشحالي ورکوي

او د بڼې خبرې اورېدل بدن تازه کوي.

Ⓝ ٣١ شوک چې جوړوونکې نیوکې ته غوږ نیسي

نو د هونبیارانو په ډله کې شمېرل کېږي.

۳۲ خوک چې له نصیحت نه ډډه کوي خپل ځان سپکوي

خو خوک چې ملامتیا مني نو عقل او پوهه حاصلوي.

۳۳ له څښتن څخه وپره انسان ته د حکمت ډک نصیحت دی

او عاجزي د سرلوری سبب ده.

۱۶ انسان په خپل زړه کې ډېرې نقشې جوړوي

خو وروستنی خبره د څښتن په لاس کې ده.

۲ د انسان په نظر خپلې ټولې لارې پاکې ښکاري

خو څښتن د زړونو په رازونو قضاوت کوي.

۳ خپل ټول کارونه څښتن ته وسپاره

نو ستا نقشې به بریالې شي.

۴ څښتن هرڅه د خپل مقصد دپاره پیدا کړي دي

او حتی بدکاران یې د تباهی د ورځې دپاره پیدا کړي دي.

٥ خښتن له ټولو کبرجنو خلکو نه کرکه کوي

او باور ولره چې بي سزا به پاتې نه شي.

٦ د مينې او وفادارۍ له امله گناه بخښل کيږي

د خښتن له وپرې انسان له بدۍ او بلاگانو ساتل کيږي.

٧ کله چې خښتن د انسان له کړو نه راضي وي

نو دښمنان يې هم له هغه سره په امن کې وي.

٨ په صداقت سره لږه گټه ښه وي

له هغې ډېرې گټې نه چې په بي انصافي سره وي.

٩ انسان په زړه کې ځان ته د تگ لارې جوړوي

خو خښتن د هغه د قدمونو لارښوونه کوي.

١٠ د پاچا خبرې د الهام په خبر دي

او په قضاوت کې هېڅ بي انصافي نه کوي.

١١ سمه تله او تول د خښتن د قضاوت ښه ده

او د وزن کولو دپاره يې ټول کاني جوړ کړي دي.

۱۲) پاچاهان د بدو کارونو نه کرکه کوي

حکمه د پاچاهۍ تخت يې د عدالت په بنياد ولاړ دی.

۱۳) پاچاهان په رښتینو خبرو خوشحالیږي

او له هغه چا سره مینه کوي چې رښتیا وايي.

۱۴) د پاچا غوسه د مرگ پیغام دی

خو د حکمت خاوند د هغه قهر سړوي.

۱۵) د پاچا په ورین تندي کې د ژوندون زېری وي

او رحم يې د پسرلي د ورپېڅې په خېر باران وروي.

د گټورو او بدو خبرو په هکله

۱۶) د حکمت حاصلول له سرو زرو نه څو چنده بهتر دي

او عقل لاسته راوړل له سپینو زرو نه غوره دي.

۱۷) د صادقانو سمه لار انسان د بدۍ او بلا نه ساتي

خوک چې خپلې لارې ته پام کوي نو خپل ځان ساتي.

﴿١٨﴾ مغرور تباہ کيږي

کبرجن راغورځيږي.

﴿١٩﴾ ښه ده چې انسان عاجز وي او د غريبانو سره اړيکې ولري

له دې نه چې د مغرورانو سره په غنيمت کې شريک شي.

﴿٢٠﴾ بريالی دی هغه خوک چې کلام اوري

او بختور دی هغه چې په خښتن باور کوي.

﴿٢١﴾ د حکمت خاوند له خپل عقل څخه پېژندل کيږي

او خوږه ژبه په زده کړه کې ډېره قناعت بڅښونکې وي.

﴿٢٢﴾ خوک چې هوښياري لري هغه يې د ژوند سرچينه ده

خو جهالت د جاهلانو دپاره د سزا لښته ده.

﴿٢٣﴾ د حکمت د خاوند زړه د هغه ژبه هوښياري

چې هرې خبرې ته يې په قناعت ورکولو کې گټه رسوي.

٢٤ مهربانې خبرې د شاتو د مچيو د ډک چک په شان دي

چې د روح دپاره خواږه او د بدن دپاره شفا ده.

٢٥ د يو انسان په نظر يوه لار سمه بڼکاري

خو په اخر کې هغه په مرگ پای ته رسېږي.

٢٦ د يو مزدور لوږه هغه سخت کار ته مجبوروي

او وږې گېډه سپری نور ډېر کار ته هڅوي.

٢٧ بېکاره انسان بدې نقشي جوړوي

او خبرې يې د اور په شان سوځول کوي.

٢٨ بې لارې سپری شخړو ته لمن وهي

او غيبت کوونکی نژدې دوستان جدا کوي.

٢٩ ظالم خپل ملگری بې لارې کوي

او بدې لارې ته يې هڅوي.

٣٠ څوک چې سترگې او وروځې وهي بدې نقشي جوړوي

او د شونډو په چيچلو نورو ته تاوان رسوي.

په صداقت سره د مشري تاج گټل

٣١ سپين ويښته د عزت تاج دی

چي د صداقت له لارې ترلاسه کيږي.

٣٢ خوک چي زر نه په قهريري له يو قوي جنگيالي نه ښه دی

د خپلې غوسې سروونکي د يو ښار له فتح کوونکي نه بهتر دی.

٣٣ انسان خو پچه ميدان ته اچوي

خو وروستنی پرېکړه د څښتن په لاس کې ده.

١٧ په سکون سره د سپورې ډوډی خوړل ښه دي

د هغه کور نه چې په کې کبابونه د جنگونو سره وي.

٢ هونبیار نوکر به د پلار په شرمېدلي زوی باندي حکم وکړي

او د کورنی د نورو غړو په شان به په ميراث کې برخه واخلي.

٣ سره او سپين زر په اور ازمایل کيږي

خو د انسان د زړه امتحان څښتن اخلي.

٤ بدکاره انسان د شرارت خبرو ته غوږ نیسي

او دروغجن انسان د تباهی خبرې اوري.

٥ څوک چې په خوارانو ملنډې وهي

نو د هغوی د خالق سپکاوی کوي

او څوک چې د بل په مصیبت خوشحالیږي

نو بې سزا به پاتې نه شي.

٦ لمسیان د خپلو مشرانو د سر تاج وي

او ماشومان په خپل مور او پلار فخر کوي.

د کم عقلا نو په هکله

٧ که د بې عقله سړي دپاره لویې خبرې ښه کار نه وي

نو د یو مشر سړي دپاره به دروغجنه ژبه څومره نامناسبه وي.

٨ رشوت د ورکوونکي په نظر د جادو په څېر دی

هغه چې هر کار کوي نو بريالی کيږي.

⑨ د مينې غوښتونکی د نورو په گناه پرده اچوي

او د يوې خبرې تکراروونکی نژدې دوستان بېلوي.

⑩ په عقلمن انسان يوځل سزا ډېر تاثیر کوي

خو کم عقل که سل لښتې وو هل شي بيا هم اصلاح به نه شي.

⑪ بدکاره انسان يوازې د سرکښۍ په لټه کې وي

خو سخته سزا به ورته ورکړل شي.

⑫ د يوې اېرې سره چې بچي يې چا پټ کړي وي

مخامخ کېدل ښه دي

نه د يو کم عقل سره

چې په خپل جهالت ټينگ ولاړ وي.

⑬ که څوک د نېکۍ په بدل کې بدې کوي

نو د کور نه به يې هېڅکله بدې لېرې نه شي.

۱۴ د دعوي شروع د اوبو د بند د سوري په شان ده

نو د شخړو د شروع نه مخکې بحث بند کړه.

۱۵ مجرم پرېښودل او د بې گناه محکومول

د دواړو نه خښتن کرکه کوي.

۱۶ کم عقل انسان حکمت په پیسو نه شي اخیستلی

خکه چې هغه د پوهې د ترلاسه کولو دپاره هېڅ نیت نه لري.

۱۷ یو ملگری هر وخت مینه کوي

او ورور د سختې ورځې دپاره پیدا شوی دی.

۱۸ بې عقله سړی د بل چا په قرض کې لاس ورکوي

او ناپوهه انسان د بل چا ضمانت په غاړه اخلي.

۱۹ جگره خوبوونکی گناه خوبنوي

او په لوړو دپوالونو تکیه کوونکی ځان تباه کوي.

۲۰ دروغجن انسان خیر او برکت نه مومي

او د کړې ژبې خاوند په بدی او بلا اخته کيږي.

Ⓜ۲۱ خوک چې کم عقل زوی زېږوي خپل غم زیاتوي

او د بې عقله زوی پلار خوشحاله نه وي.

Ⓜ۲۲ خوشحاله زړه شفا ورکوونکې دوا ده

خو خفه روح د انسان هډوکي وچوي.

Ⓜ۲۳ بدکاره انسان په پټه رشوت اخلي

او انصاف ترپښو لاندې کوي.

Ⓜ۲۴ د عقل خاوند حکمت ته تل سترگې په لار وي

خو د کم عقل نظر د ځمکې هرې خواته وي.

Ⓜ۲۵ کم عقل زوی د پلار غم زیاتوي

او د مور دپاره دردونه پیدا کوي.

Ⓜ۲۶ که یو بې گناه انسان ته سزا ورکول بڼه کار نه وي

نو رښتیني عزت من خلک په لښته وهل هم مناسب نه دي.

د علم خاوند خپله ژبه په خپل واک کې ساتي (۲۷)

او پوه سپری د آرام روح خاوند وي.

که حتی جاهل هم چوپ پاتې شي نو د حکمت خاوند شمېرل کيږي (۲۸)

او هغه جاهل چې خوله پټه ساتي نو د عقل خاوند گڼل کيږي.

د حکمت د خاوند او د کم عقل خبرې

۱۸ (۲۹) ځان غوښتونکی انسان د خلکو نه ځان لېرې ساتي

او تل د حکمت مخالفت کوي.

کم عقل سپری د پوهې سره مینه نه لري (۳۰)

او یوازې د خپل نظر په خرگندولو خوشحالیږي.

کله چې شرارت راشي نو رسوایي هم راځي (۳۱)

او شرم او سپکاوی هم ورسره ملگري وي.

د انسان د خولې خبرې د ژورې شاه اوبه دي (۳۲)

د حکمت چینه د تنگې درې روان خوږ دی.

٥ دا بڼه کار نه دی چې د مجرم طرفداري دې وشي

او یا د بې‌گناه حق ترپښو لاندې شي.

٦ د کم عقل خبرې جنجالونه جوړوي

او خوله یې وهلو ته بلنه ورکوي.

٧ د کم عقل انسان خپله ژبه بلا ده

او شونډې یې د ځان دپاره دام دي.

٨ د غیبت کوونکي خبرې د خوندور خوراک په شان دي

چې د انسان له ستوني تېرېږي او د گېډې تل ته ښکته کیږي.

٩ څوک چې په خپل کار کې لټي کوي

نو د وړانکارو سره ورورولي کوي.

١٠ د خښتن نوم ټینګ او قوي مورچل دی

چې نېک انسان هلته پناه اخلي او په امن کې وي.

١١ د شتمن مال دولت د هغه دپاره ټینګه کلا ده

او فکر کوي چې د هغه دپاره يو لوړ دپوال دی.

۱۲ کبر د تباهی سبب کیږي

او عاجزي د سرلوری.

۱۳ څوک چې د خبرو د اورېدلو نه مخکې ځواب ورکوي

نو دا د هغه دپاره جهالت او رسوايي راولي.

۱۴ د انسان روح ناروغي زغملی شي

خو خفه روح هېڅوک زغملی نه شي.

۱۵ عقلمن انسان تل د علم حاصلولو په لټون کې وي

او د هوښیار انسان غوږونه تل د علم زده کړې ته تیار وي.

۱۶ سوغات ورکول د انسان دپاره لار خلاصوي

او د لویو خلکو سره پېژندگلوي پیدا کوي.

۱۷ څوک چې په محکمه کې لومړی خبرې کوي بې گناه ښکاري

ترڅو بل څوک د هغه څېړنه ونه کړي.

١٨ د پچې په اچولو جگړې ختمیږي

او د مخالفینو ترمنځ پرېکړې کیږي.

١٩ د مرور ورور پخلا کول د قوي بناړ د فتح کولو نه سخت دي

او شخړې کول د کلا دروازو ته د اړمونو ایښودلو په څېر دي.

٢٠ هونبیارې خبرې د بڼې ډوډۍ په شان انسان مروي

او سمې خبرې د خلکو د رضایت سبب گرځي.

٢١ په مرگ او ژوند کې د ژبې اختیار شته

څوک چې ورسره مینه لري، د خپلو خبرو مېوه به وڅوري.

شتمني او حکمت

٢٢ چاته چې بڼځه پیدا شي د نعمت خاوند شي

او د څښتن رضا او خوشحالي حاصله کړي.

٢٣ مسکین په عاجزی زاري کوي

خو شتمن سخت ځواب ورکوي.

٢٤ تش په نامه دوستان يو بل ته كنده كيندي

خو رښتيني ملگري د خپل ورور نه هم نژدې وي.

١٩ هغه غريب چې خپل ژوند په صداقت تېروي

له هغه چا نه ښه دي چې كم عقل او دروغجن وي.

٢ له علم پرته د خپلو غوښتنو ښكاره كول ښه كار نه دي

خكه څوك چې بېره كوي خپله لار خطا كوي.

٣ انسان په خپل جهالت ځان تباه كوي

او بيا گناه او ملامتيا په څښتن اچوي.

٤ شتمن سړي ډېر دوستان پيدا كوي

خو غريبي له انسان نه خپل ورور هم جدا كوي.

٥ دروغجن شاهد به بې سزا پاتې نه شي

او څوك چې دروغ بادوي د سزا نه به خلاص نه شي.

٦ ډېر خلك له مشرانو نه مرسته غواړي

او د تحفې ورکوونکي سره هر څوک دوستي کوي.

٧ که د غريب سړي نه ټول خپلوان کرکه کوي

نو دوستان به څومره ترې ځان لېرې ساتي

او حتی د خبرو کولو کوښښ يې هم ځای ته نه رسېږي.

٨ څوک چې پوهه حاصلوي نو د خپل ځان سره مينه کوي

بريالی دی هغه څوک چې پوهې ته په درنه سترگه گوري.

٩ دروغجن شاهد به بې سزا پاتې نه شي

او څوک چې دروغ بادوي هغه به تباه شي.

١٠ که د کم عقل سره د عيش او عشرت ژوند ښه نه ښکاري

نو په شهزادگانو به د غلام حکومت کول څومره نامناسبه وي.

١١ هوښيار انسان زر نه په قهر پېږي

او څوک چې د بل په گناه پرده اچوي سرلوړې به شي.

١٢ د پاچا قهر د غرمېدونکي زمري په څېر دی

خو رحم يې د پرځې په شان په شنو واښو ورپري.

۱۳) کم عقل زوی د خپل پلار دپاره لوی مصیبت دی

او د جگره مارې ښځې جنگ د تل خڅېدونکي چت په څېر دی.

۱۴) کور او مال د مور او پلار نه په میراث پاتې کېږي

خو هوښیاره ښځه د خښتن له خوا ښه سوغات دی.

۱۵) لټي په انسان دروند خوب راوړي

او ناراسته انسان وړی پاتې کېږي.

۱۶) څوک چې د خښتن په حکمونو عمل کوي نو خپل ځان ساتي

څوک چې د هغه لارو ته په سپکه سترگه گوري نو مړ به شي.

۱۷) څوک چې په غریب رحم کوي لکه خښتن ته چې پور ورکوي

او خښتن به ورته د دې اجر ورکوي.

۱۸) په پوره هیلې خپل زوی ته نصیحت کوه

هسې نه چې په اخر کې يې ژوند تباه شي.

١٩ پرېرده چې غوسه ناک انسان د خپل قهر نتیجه وگوري.

که یوځل یې د سزا نه وژغورې نو بیا به یې تل ژغورې.

٢٠ لارښوونه قبوله کړه او نصیحت واوړه

نو په اخر کې به د حکمت خاوند شې.

٢١ د انسان په زړه کې ډېرې نقشي وي

خو هغه څه کیږي چې د خښتن خوبه وي.

٢٢ مینه او وفا د انسان ښکلا ده

او یو غریب انسان د دروغجن نه غوره دی.

٢٣ له خښتن څخه وپره انسان ته ژوند وربخښي

او په مړه گډه شپه تېروي

او د هرې بلا نه یې خوندي ساتي.

اصلاح او سزا

٢٤ لت انسان کاسې ته لاس غزولی شي

خو خپله مړی خولې ته وړلی نه شي.

۲۵ ملنډې وهونکي ته په لښته سزا ورکړه

چې د ساده سړي د عبرت سبب شي

او که د عقل خاوند اصلاح کړي

هغه به نور هم علم حاصل کړي.

۲۶ څوک چې په پلار لاس اوچتوي او مور له کوره شړي

نو داسې زوی شرم او رسوايي راوړي.

۲۷ نو ای زما زویه! که ته نصیحت ته غور و نه نیسي

نو د علم د خبرو نه به بې لارې شي.

۲۸ بدکاره شاهد په انصاف پورې خدا کوي

او بدکاران د شرارت نه خوند اخلي.

۲۹ د ملنډو وهونکو دپاره سزا ده

او د کم عقلا نو د ملا دپاره لښته ده.

۲۰ ﴿۱﴾ شراب خښل انسان مسخره کوي او نشه شور او شخړې پيدا کوي

نو هرڅوک چې په دې اخته شي د حکمت خاوند به نه شي.

﴿۲﴾ د پاچا غوسه د غرمبېدونکي زمري په څېر وېره پيدا کوي

څوک چې هغه راپاروي نو خپل ځان تباه کوي.

﴿۳﴾ د جنگ نه ځان ويستل انسان ته عزت ورکوي

خو هر جاهل سړی زر جگړې جوړوي.

﴿۴﴾ لټ انسان د کښت په موسم کې قلبه نه کوي

او د لو په وخت کې چې هر شی لټوي هېڅ نه مومي.

﴿۵﴾ د انسان د زړه خيالونه د ژورې څاه د اوبو په شان دي

خو د پوهې خاوند هغه ترې بهر راوباسي.

﴿۶﴾ ډېر خلک د وفادارۍ دعوه کوي

خو هېڅوک يو وفادار انسان پيدا کولای نه شي.

﴿۷﴾ نېک انسان خپل ژوند په صداقت تېروي

او راتلونکی نسل به یې تل بختور وي.

٨ کله چې یو پاچا د قضاوت په تخت کښېني

نو څه چې یې په نظر بد وي د بوسو په څېر یې بادوي.

٩ څوک ویلی شي چې زما زړه پاک دی

او زه پاک او بې‌گناه یم؟

١٠ په تڼۍ سره اندازه کول او په غلطو کانو وزن کول

دواړه د څښتن د کرکې سبب گرځي.

١١ حتی یو ماشوم هم په خپل چلند سره ځان داسې ښايي

چې گوندې کارونه یې پاک او رښتیني دي.

د خبرو او سوداگرۍ په هکله

١٢ غوږونه چې اوري او سترگې چې گوري

دواړه څښتن جوړ کړي دي.

١٣ که د خوب سره مینه کوي خوار به شي

نو تل ويښ اوسه چې په گېډه مور شي.

❶❷❸ اخیستونکی تل دا شکایت کوي چې

«دا ښه نه دی! دا ښه نه دی!»

خو کله یې چې واخلي نو بیا وايي:

«ښه سودا مې وکړه!»

❶❷❸ سره زر او قیمتي غمي ډېر زیات پیدا کيږي

خو هغه شونډې چې د علم خبرې کوي نه موندونکې گانه ده.

❶❷❸ که څوک د یو پردي سړي ضمانت کوي

نو کالي دې ترې گرو واخلي

او بیا دې د پرديو په ضمانت کې

د ځان سره امانت وساتي.

❶❷❸ حرامه ډوډۍ خوږه وي

خو وروسته یې خوله د خاورو ډکيږي.

١٨ خپلې نقشي تل په مشوره جوړوه

او له بني مشورې پرته جنگ ته مه ځه.

١٩ غيبت کوونکی د نورو راز بنکاره کوي

نو له بېخايه خبرلوخ انسان نه ځان لېرې ساته

صبر او بدل اخيستل

٢٠ شوک چې په خپل مور او پلار لعنت وايي

نو د ژوند ډېوه به يې په توره تياره کې مړه شي.

٢١ کوم ميراث چې زر ترلاسه کيږي

نو په اخر کې به د برکت وسيله نه وي.

٢٢ داسې مه وايه چې زه به د دې بديو بدل اخلم.

څښتن ته صبر وکړه چې ستا بدل واخلي.

٢٣ څښتن په غلطو کانو وزن کولو نه کرکه کوي

نو د تلې غلط کارول بد کار دی.

۲۴ د انسان د ژوند لاره خښتن ټاکلې ده

نو بیا څنگه څوک خپله لار پېژندلی شي؟

۲۵ څوک چې په بیره نذر مني او بیا فکر کوي

نو خپل ځان په دام کې نښلوي.

۲۶ هونښیار پاچا بدکاران د غنمو په شان غوبل کوي

او له ښو خلکو نه یې بېلوي لکه باد چې بوس بادوي.

۲۷ د خښتن خراغ د انسان د روح لټون کوي

چې د هغه د زړه ټول رازونه ښکاره کوي.

۲۸ مینه او وفا د یو پاچا کلکه ساتنه کوي

چې د مهربانۍ له امله به یې تخت تل ټینګ وي.

صداقت او عدالت

۲۹ د ځوانانو عزت د هغوی قوت او قدرت دی

او سپین وینښته د مشرانو شان او شوکت دی.

۳۰ د ادب لښته شرارت لېرې کوي

او د اصلاح زخمونه د انسان زړه دننه پاکوي.

۲۱ د پاچا زړه د اوبو د ويالې په څېر د څښتن په لاس کې دی

کوم طرف ته چې يې خوښه وي هلته يې بيايي.

۲۲ د انسان په نظر خپلې ټولې لارې سمې ښکاري

خو څښتن د زړونو په رازونو قضاوت کوي.

۳ څښتن د قرباني نه

عدالت او انصاف کول پېر خوښوي.

۴ د بدکارانو کبرجنې سترگې او مغروره زړونه

د خواري ځمکې د حاصل په شان دي.

۵ د خواري کښ انسان نقشي د ابادۍ سبب گرځي

خو پېره بې صبري انسان ته نېستي راوړي.

۶ په دروغجنه ژبه شتمني گټل داسې دي

لکه د مرگ په اخرنی سلگی پسي گرځېدل.

٧ د بدکارانو ظلم به هغوی د تباهی په لور راکاږي

ځکه چې هغوی له هر ښه کار نه انکار کوي.

٨ د گناهکار انسان لار کره وږه وي

خو د پاک سړي کارونه رښتيني وي.

٩ د کوتې د سر د پاسه په يو کنج کې اوسېدل

د جگړه مارې ښځې سره په کور کې د اوسېدلو نه ښه دی.

١٠ بدکاره انسان د بدی وږی وي

او په بل چا هېڅ رحم نه کوي.

١١ کله چې ملنډې وهونکي ته سزا ورکول کيږي

نو ساده سړی ترې حکمت حاصلوي

او کله چې هوښيار ته لارښوونه وشي

نو نور علم ترلاسه کوي.

عادل خدای د بدکاره کورنی د نژدې څخه ویني (۱۲)

او په بدکارانو باندې بلا او تباهي راولي.

څوک چې د غریبانو فریاد ته خپل غوږونه بند کړي (۱۳)

نو د هغه خپل فریاد به هېڅوک هم وانه وري.

په پرده کې سوغات ورکول د غوسې اور سپروي (۱۴)

او په پټه رشوت ورکول سپری د سخت غضب نه ساتي.

عادل په انصاف کولو خوشحالیږي (۱۵)

خو شر اچوونکي ترې وپریږي.

څوک چې د هوښیاری د لارې نه بې لارې شي (۱۶)

نو هغه به د مړو په ډله کې وشمېرل شي.

څوک چې عیش او عشرت خوښوي نېستمن به شي (۱۷)

څوک چې شراب او کباب خوښوي نو شتمن به نه شي.

د نېکانو په ځای به بدکاران قرباني شي (۱۸)

او خاينان به د صادقانو په حای سزا ومومي.

۱۹ د يوې جگره ماري بنځې سره په غوسه کې اوسېدلو نه

په دښته کې ځانته اوسېدل ښه دي.

۲۰ د هوبنډيار انسان کور د عطرو او د قيمتي خزانو نه ډک وي

خو کم عقل چې څه گټې هغه ختي.

۲۱ څوک چې نېکي کوي او په مهرباني پسې گرځي

نو اوږد ژوند، نېکمرغي او عزت به ترلاسه کړي.

۲۲ يو هوبنډيار انسان د جنگياليو د ښار

په لويو دېوالونو ختلی شي

او هغه کلک دېوالونه يې راغورځولی شي

چې هغوی ورباندې ټينگ باور لري.

۲۳ څوک چې خوله او ژبه په خپل واک کې ساتي

نو خپل ځان د سختی او تکليف نه ساتي.

٢٤ کبرجن او مغرور سپری به

د ملنډې وهونکي په نوم مشهور شي

چې چلند به يې تل د غرور او غوسې نه ډک وي.

٢٥ د لټ انسان لوړه هغه د مرگ په لور بيايي

خکه چې د کار کولو نه انکار کوي.

٢٦ د هغه ټوله ورځ ډېرو شيانو ته سخت زړه کيږي

خو نېک سپری سخاوت کوي او د سختی نه ځان ساتي.

٢٧ که خښتن ته د بدکارانو قرباني د کرکې وړ وي

نو په بدنیتی سره قرباني ورکول به څومره نامناسبه وي.

٢٨ دروغجن شاهد به تباه شي

خو څوک چې نورو ته غورځی خبرې به يې تلپاتې وي.

٢٩ د بدکاره سپري په مخکې سپين سترگي ښکاري

خو رښتینی انسان په خپله لار ډاډمن قدمونه پورته کوي.

٣٠ هېڅ داسې حکمت، پوهه او انساني فکر نشته

چې د خښتن په خلاف برياليتوب ته ورسېږي.

٣١ اس د جنگ د ورځې دپاره تيارېږي

خو برياليتوب د خښتن په لاس کې دی.

شتمني او اخلاق

٢٢ نېک نامي د ډېرې شتمني نه غوره ده

او عزت د سرو او سپينو زرو نه بهتر دی.

٢٣ شتمن او غريب په يو صفت کې شريک دي

ځکه چې خښتن د دواړو خالق دی.

٢٤ ځيرک انسان بدي او بلا ويني او خپل ځان ترې ساتي

خو ساده سپری د هغې په لور روان وي او سزا به يې ويني.

٢٥ عاجزي د خښتن له وېرې پيدا کېږي

چې انسان ته شتمني، عزت او نېکمرغه ژوند ورکوي.

۵ د دروغجن انسان لار له اغزو او دامونو نه ډکه وي

خو په چا چې خپل ځان گران وي نو ځان ترې لېرې ساتي.

۶ ماشوم په سمه لار روان کړه.

که سپين ږيری هم شي نو مخ به ترې وانه پوي.

۷ شتمن په مسکينانو باندې حکومت کوي

او پور اخیستونکی د پور ورکوونکي غلام دی.

۸ څوک چې د بې انصافی تخم کړي نو مصیبت به رېږي

او د کبر کاسه به يې نسکوره شي.

۹ بختور دی هغه څوک چې سخاوت کوي

ځکه د خپلو خوړو يوه برخه خوارانو ته ورکوي.

۱۰ ملنډې وهونکی وشړه نو شخړې به ورسره ختم شي

بختونه او پېغورونه به ورسره هم بند شي.

۱۱ څوک چې د پاک زړه خاوند وي او خوږې خبرې کوي

نو پاچا به هم د هغه ملگری شي.

⑫ خښتن په علم او پوهه خپل نظر ساتي

خو د خاينانو نقشي له منځه وړي.

⑬ لټ سپری له کور څخه نه وځي او وايي: «بهر زمري دی!

که کوڅې ته ووځم نو مې به مې کړي!»

⑭ د زناکارې بڼځې خوله د ژورې کندې په څېر ده

چاته چې خښتن په غوسه وي نو په کې غورځيږي.

⑮ جهالت د ماشوم په زړه کې نغښتی وي

خو د ادب لښته به يې ترې لېرې وباسي.

⑯ څوک چې په غريب ظلم وکړي او خپله شتمني ډېره کړي

او شتمن ته تحفي ورکوي، نو اخر به نېستمن شي.

د حکمت د خاوندانو دېرش نصيحتونه

⑰ د حکمت د خاوندانو خبرو ته غوږ نيسه او ورته پام کوه

او زما تعليم د زړه له کومي قبول کړه

١٨ نو که دا خبرې د زړه په تل کې وساتې او تل ستا په شونډو وي

نو خوشحالي به دې په برخه شي.

١٩ نو زه همدا نن تاته تعليم درکوم

د دې دپاره چې په خښتن باندې پوره باور ولرې.

٢٠ ما ستا دپاره دپرش نصيحتونه ليکلي دي

چې د علم او نصيحت نه ډک دي

٢١ ترڅو تا پوه کړم چې رښتيا او د باور وړ خبرې زده کړې

او هغه چاته رښتيني ځواب ورکړې چې ته يې رالېرلی يې.

د شتمنی په هکله نصيحتونه

٢٢ د غريب د غريبی نه په غلا غلظه گټه مه اخله

او په محکمه کې د مسکينانو حق ترپښو مه لاندې کوه

٢٣ ځکه خښتن به د دوی د حق ساتنه وکړي

او هغوی به تباہ کړي چې د دوی نه یې غلا کړې ده.

۲۴ د غوسه ناک انسان سره ناسته ولاړه مه کوه

او د هغه چا سره ملگرتیا مه کوه چې زر په قهریږي

۲۵ هسې نه چې د هغه عادتونه زده کړي

او خپل ځان په دام کې ونښلوي.

۲۶ د بل چا په قرض کې لاس مه ورکوه

او مه د چا د پور ضمانت په خپله غاړه اخله.

۲۷ که ته چېرته دا قرض ورنه کړي

نو د خوب کټ او بستره به درنه یوسي.

۲۸ د ځمکې د حد پخوانۍ تیره مه بېخایه کوه

کوم چې پلار او نیکه دې پخوا ایښودلې ده.

۲۹ څوک چې په خپل کار کې مهارت ولري

د پاچاهانو په حضور کې به خدمت کوي

او د عامو خلکو خدمت به نه کوي.

۲۳ (۱) کله چې ته د اختیار د خاوند سره ډوډۍ خوړلو ته کښېښې

نو بڼه فکر وکړه چې ستا په مخکې څه دي.

(۲) که ته ډېر خپټور انسان هم يې

نو په خپله مری دې چاره کېږده

(۳) او د خوندورو خوړو نه يې د يوې مری تمه هم مه لره

ځکه چې دا خوراک ستا د چل او تېرايستلو دپاره دی.

(۴) د شتمنی د لاسته راوړلو دپاره ځان مه ستومانه کوه

هونبیار اوسه او د داسې کار نه ځان وساته

(۵) ځکه ټوله شتمني به دې

ناڅاپه د عقاب په شان وزرې پرانيزي

او د سترگو په رپ کې به اسمان ته والوزي او ختمه به شي.

(۶) د شوم سړي ډوډۍ مه خوره

او د خوندورو خوړو نه يې د يوې مړۍ تمه هم مه لره

۷ ځکه هرڅه چې ته خوړې هغه يې حسابوي

او درته وايي چې راځه، ما سره وخوره او وڅښه!

خو هغه د زړه له کومې دا خبره نه کوي.

۸ کومه مړۍ چې دې خوړلې ده هغه به بېرته وگرځوي

او ټولې خوړې خبرې به دې له منځه لاړې شي.

۹ کم عقل سړي ته هېڅکله نصيحت مه کوه

ځکه هغه ستا د هوبڼياري کلام ته په سپکه سترگه گوري.

۱۰ د ځمکې د حد پخوانۍ تېره مه بېځايه کوه

او د يتيمانو ځمکه په ظلم مه نيسه

۱۱ ځکه چې د دوی ساتونکی زورور دی

او هغه به د دوی حق ستا نه واخلي.

د پلار نصيحتونه

۱۲ د زړه له کومي نصيحت قبول کړه

او د علم او پوهې خبرو ته غوږ ونيسه.

۱۳ د خپل زوی په اصلاح کې لټي مه کوه.

که ته يې په لښته ووهې نو مړ به نه شي.

۱۴ نو هغه ته په لښته سزا ورکړه

چې روح يې د قبر نه وژغورل شي.

۱۵ نو ای زما زويه! که ته د حکمت خاوند شې

نو زړه به مې ډېر خوشحاله شي

۱۶ او کله چې ته رښتيني خبرې کوې

نو زړه مې د خوشحالی نه ټوپونه وهي.

۱۷ خپل زړه مه پرېږده چې له گناهکارانو سره بخيلي وکړي

بلکې هر وخت د خښتن نه په وېره کې اوسه

۱۸ نو باور ولره چې په راتلونکې کې ستا دپاره پوره هيله ده

او هېڅکله به ستا هیلې له منځه لاړې نه شي.

١٩ نو ای زما زویه! ماته غوړ ونیسه او هوښیار اوسه

او خپل زړه دې په سمه لار باندې ټینګ وساته.

٢٠ د شرایبانو سره ناسته ولاړه مه کوه

او د خپتورو خلکو سره چې ډېره غوښه خوښوي مه ګرځه

٢١ ځکه چې شرایبان او خپتور خلک به خوار شي

او ډېر خوب به هغوی ته زاړه کالي واغوندي.

٢٢ د خپل پلار خبرو ته دې غوړ ونیسه

چې تاته یې ژوند درکړی دی

او د خپلې بوډۍ مور سپینو وینستو ته

په سپکه سترګه مه ګوره.

٢٣ حقیقت حاصل کړه او هغه په بیه واخله

او د پیسو په خاطر حکمت، نصیحت او عقل مه خرڅوه.

د نېک سړي پلار ډېر خوشحاله وي (۲۴)

او هونبیار زوی د خپل پلار دپاره د خوښۍ سبب وي.

پرېرډه چې ستا مور او پلار په تا خوښ اوسي (۲۵)

او مور دې چې ته یې زېږولی یې خوشحالي وکړي.

نو ای زما زویه! خپل زړه دې ماته راکړه (۲۶)

او په ډېره خوشحالی زما په لارو قدم کېږده

ځکه زناکاره بڼځه ستا دپاره ژوره کنده ده (۲۷)

او هغه د یوې تنگې شاه په خپر ده.

هغه د یو داږه مار په شان په کمین کې ناسته وي (۲۸)

او د خلکو ترمنځ خیانت زیاتوي.

څوک دی چې افسوس کوي (۲۹)

او څوک دی چې غمجن دی؟

څوک دی چې شخړې جوړوي

او څوک دی چې شکایت کوي؟

څوک دی چې ناحقه زخمونه لري

او څوک دی چې سترگې يې سرې دي؟

❶ ډا هغه څوک دي چې تل شراب خوري

او هر ډول شراب خښي او تل ورپسې گرځي.

❷ د شرابو سور رنگ ته په شوق مه گوره

چې په پياله کې ځليږي

او په اسانۍ له ستوني نه تېرېږي

❸ خو په اخر کې د مار په شان چيچل کوي

او د منگري په څېر د زهرو ډک وي.

❹ ستا سترگې به هر ډول حيرانوونکي شيان ويني

او په زړه کې به دې گډې وډې خبرې گرځي.

❺ د هغه چا په شان به شې چې د درياب د پاسه خوب کوي

او د خپو په سر پروت ټالی وهي.

٢٥) ته به ووايي: «هغوی زه ووهم خو زه دردمند نه شوم.

زه يې وټکولم خو پوه پرې نه شوم.

کله به راويښ شم چې د شرابو يوه بله پياله وڅښم؟»

٢٤) د بدکارانو سره بخيلي مه کوه

او له هغوی سره د ملگرتيا تمه مه لره

٢) حکه چې زړونه يې تل د تباهی نقشي جوړوي

او شونډې يې د شرارت خبرې کوي.

د مصيبت او قوت په هکله نصيحتونه

٣) يو کور د حکمت په بنياد ودانيري

او د پوهې په وسيله هغه ټينگ ودريري

٤) او کوټې يې د علم په وسيله

د ښکلو او قيمتي خزانو نه ډکيري.

٥ د حکمت د خاوند قدرت ډېر پيري

او د عالم قوت نور هم زيات پيري.

٦ له بنو مشورو پرته جنگ ته مه ځه

ډېر مشوره ورکونکي د برياليتوب سبب گرځي.

٧ جاهل انسان د حکمت لوړ مقام ته نه شي رسېدلی

او په جرگه کې خپله خوله نه شي خلاصولی.

٨ څوک چې بدې نقشې جوړوي

نو د فرېکار په نوم به مشهور شي.

٩ د جاهلانو نقشې د گناه نه ډکې وي

او د ملنډو وهونکو نه خلک کرکه کوي.

١٠ که د سختۍ په وخت کې خپل همت له لاسه ورکړي

نو ته بيا ډېر کمزوری انسان يې.

١١ د هغه چا په خلاصون کې سستي مه کوه

چې د مرگ په لور رابنكل كيږي

او هغوى وژغوره

چې حالېدو ته وړل كيږي.

١٢ كه ته وايي چې مونږ له دې نه خبر نه وو

نو د زړونو د رازونو قضاوت كوونكى دې ته پام نه كوي؟

هغه چې ستا د ژوند حفاظت كوي، په دې به پوه نه شي؟

هغه به د هرچا د عمل سره سم بدل ورنه كړي؟

د بدكارانو په هكله نصيحتونه

١٣ اى زما زويه! نو شات خوره، خكه چې دا بڼه شى دى

او د مچيو د چك سوچه شات به ستا خوله خوږه كړي.

١٤ نو همدا شان حكمت هم ستا د روح دپاره خوږ دى.

كه ته يې حاصل كړې نو په راتلونكې كې به ستا دپاره پوره هيله وي

او هېڅكله به ستا هيلې پاى ته ونه رسېږي.

١٥ د بدکارانو په شان مه اوسه

چې د نېکانو د کور په خلاف په کمین کې ناست وي

ترڅو د هغوی د اوسېدلو کور لوټ او تالا کړي.

١٦ که نېک انسان حتی اووه وارې ولویږي خو بیا هم پاڅیږي

خو بدکاران په بدۍ او بلا اخته کیږي.

١٧ کله چې ستا د بښمن له پښو راولویږي خوند ترې مه اخله

او که راغورځیږي نو خپل زړه دې مه خوشحاله

١٨ که څښتن ستا دا خوشحالي وويني ستا نه به ناراضه شي

او د هغه نه به خپل غضب لېږي کړي.

١٩ د بدکارانو په خاطر اندېښنه مه کوه

او د شر اچوونکو سره بخيلي مه کوه

٢٠ ځکه چې د بدکاره انسان دپاره د راتلونکې هیله نشته

او د هغوی د ژوند ډېره مخ په مړه کېدو ده.

٢١ نو ای زما زویه! د خښتن او له پاچا څخه وپره لره

او د هغو خلکو ملگرتیا مه کوه چې له اطاعت کولو نه اووښتي دي

٢٢ ځکه چې مصیبت به په دوی ناڅاپه نازل شي

او څوک پوهیږي چې هغوی به په دوی کوم ډول بلا نازله کړي؟

د حکمت د خاوندانو نورې خبرې

٢٣ د حکمت خاوندانو دا خبرې هم کړې دي.

د قضاوت په وخت کې د چا طرفداري ښه کار نه دی.

٢٤ هر څوک چې مجرم ته وایي چې ته بې گناه یې

نو قومونه به پرې لعنت ووايي او ولسونه به ترې کرکه وکړي

٢٥ خو څوک چې مجرم ملامتوي

نو بری او برکت به یې په برخه شي.

٢٦ څوک چې ښکاره او روښانه ځواب ورکوي

لکه رښتینی ملگری چې څوک په مخ ښکلوي.

٢٧ لومړی خپل کاروبار قوي کړه

او ځمکه دې وکړه

او بيا خپل کور ودان کړه.

٢٨ له ثبوت پرته د بل چا په خلاف شاهدي مه ورکوه

او هېڅکله د هغه په هکله د دروغو هڅه مه کوه

٢٩ او داسې مه وايه: «زما سره يې څه کړي دي

زه به همداسې ورسره وکړم او خپل بدل به ترې واخلم.»

٣٠ زه د يو لټ سپري په پټي تېر شوم

او د يو ناپوهه سپري د انگورو باغ مې وليده

٣١ چې په هرځای کې يې اغزي راختلي وو

او ځمکه يې په هر ډول واينو پوښل شوې وه

او د تېرو دېوالونه يې راغورځېدلي وو.

٣٢ کله چې ما دا هرڅه وکتل نو په فکر کې ډوب شوم

او څه چې ما وليدل د هغې نه مې داسې عبرت واخيست:

۳۳) که لت سړی وايي: «نور به هم ويده شم

او لاس به د سر لاندې کېږدم چې ارام وکړم»

۳۴) نو غريبي به د داړه مار په شان په هغه راشي

او نېستي به د وسله وال غل په څېر ورباندې يرغل وکړي.

د سليمان پورې تړلي نور متلونه

۲۵) دا هم د سليمان هغه متلونه دي چې د يهودا د پاچا حزقيا کاتبانو راټول کړي دي.

د نېکانو او بدکارانو ترمنځ دعوه

۲) دا د خداى لويي ده چې رازونه پټ ساتي

د يوې موضوع څېړل د پاچا لويي ښکاره کوي.

۳) لکه څنگه چې اسمان لوړ او ځمکه ژوره ده

همداسې د پاچاهانو د زړونو رازونه هم پټ دي.

۴) د سپينو زرو نه ناپاكي لېرې کړه

چې زرگر ترې ښايسته لوبنی جوړ کړي.

٥ د پاچا له حضور نه بدکاران لېرې کړه

چې تخت يې د عدالت په بنياد ټينگ پاتې شي.

٦ د پاچا په حضور کې ځان لوړ مه ګڼه

او د لويو خلکو په ځای مه کېښه

٧ نو دا به ښه وي چې هغه تاته ووايي:

«راشه او زما په خوا کې کېښه»

له دې نه چې د مشرانو په مخکې دې سپک کړي

او په لاندې ځای کې دې کېښوي.

څه چې تا په خپلو سترگو ليدلي دي

٨ نو په محکمه کې په ويلو پيره مه کوه

هسې نه چې تا ملامته او بيا دې رسوا کړي.

که داسې وشي نو په اخر کې به ته څه کوي؟

٩ په يوه دعوه کې د هرچا سره مخامخ بحث کوه

او د بل چا راز ورته مه ښکاره کوه

١٠ هسې نه چې څوک يې واورې او تا وشرموي

او بدنمې به دې هېڅکله ختمه نه شي.

١١ په ځای خبره داسې ده

لکه د سپينو زرو په گانه کې چې د سرو زرو مری وي.

١٢ د حکمت د خاوند نصیحت، اورېدونکي ته داسې دی

لکه په غوږ کې د خالصو سرو زرو غوږوالی او يا گانه وي.

١٣ صادق استازی د خپل لېرونکي دپاره داسې دی

لکه د لو په وخت کې چې د غرونو د واورې یخوالی وي

چې د خپل بادار روح تازه کوي.

١٤ څوک چې د تحفې ورکولو لافې وهي او نه يې ورکوي

لکه د هغې ورپېڅې او باد په شان دی چې باران نه وروي.

١٥ د صبر په وسيله يو حکمران هم رضا کيږي

او نرمه ژبه هلوکي ټوټې ټوټې کوي.

١٦ که شات پيدا کړې نو د اړتيا نه ډېر مه خوره

هسې نه چې زيات وخورې او زړه دې بد شي.

١٧ د خپل گاونډي کور ته ډېر مه ورځه

هسې نه چې زړه يې بد شي او ستا نه کرکه وکړي.

١٨ څوک چې د بل په خلاف د دروغو تور لگوي

لکه د لور يا تورې او يا تېره غشي په څېر زيان رسوي.

١٩ د سختۍ په وخت کې په بې اعتباره سړي باور کول داسې دي

لکه په خوځېدلي غاښ خوړل او يا په گوډه پښه گرځېدل.

٢٠ د مات زړه خاوند ته د خوشحالي سندرې ويل داسې دي

لکه د يخنۍ په ورځ د چا نه څادر اخيستل

او يا يې په زخمونو باندې مالگه شيندل.

٢١) که ستا د بنمن وړی وی

نو هغه ته خواړه ورکړه چې ویې خوري

او که چېرې تری وی

نو هغه ته اوبه ورکړه چې ویې خښي

٢٢) په دې کار به ته د هغه په سر باندې اور بل کړې

او خښتن به تاته اجر درکړي.

٢٣) لکه څنگه چې د شمال باد باران راولي

همداسې غیبت د سړي په مخکې غوسه پیدا کوي.

٢٤) د کوټې د سر د پاسه په یو کنج کې اوسېدل

د جگړه مارې ښځې سره په کور کې د اوسېدلو نه ښه دی.

٢٥) د لېرې ځای نه د خوشحالی زېري اورېدل داسې دي

لکه تری سړي ته یخې اوبه ورکول.

٢٦) د یو نېک انسان بدکارانو ته تسلیمېدل

لكه د خټو نه ډكه چينه او د شاه چټلېدل.

٢٧ لکه څنگه چې د ډېرو شاتو خوړل بڼه کار نه دی

همداسې د ځان دپاره عزت او درناوی غوښتل بڼه کار نه دی.

اووه ډوله بد خلک

٢٨ څوک چې د خپل نفس مخنیوی نه شي کولای داسې دی

لكه يو ښار چې دېوالونه يې سوري او وړان شوي وي.

٢٤ لکه څنگه چې په اوږي کې واوړه

او د لو په وخت کې باران مناسب نه دی

همداسې کم عقل انسان ته

درناوی کول هم مناسب نه دی.

٢٩ لکه څنگه چې چنچنه خوا دې خوا الوزي

او يا توتکی گرځي راگرځي او نه کښېني

همداسې بېخايه سپکې سپورې

په چا پورې نه نښلي.

③ لکه څنگه چې د اس دپاره قمچينه او د خره دپاره قيصه ده

همداسې د کم عقلانو د ملا دپاره لښته ده.

④ کم عقل ته د هغه د جهالت سره سم خواب مه ورکوه

هسې نه چې ته په خپله هم د هغه په شان شې.

⑤ کم عقل ته د هغه د جهالت سره سم خواب ورکوه

هسې نه چې هغه ځان د حکمت خاوند وگڼي.

⑥ د کم عقل په لاس پیغام لېږل داسې دي

لکه خپلې پښې غوڅول او د ظلم زهر څښل.

⑦ د کم عقل د خولې متل داسې دی

لکه د گوډ سړي پښه چې بېځایه زنگیري.

⑧ کم عقل ته درناوی کول داسې دي

لکه څوک چې په مچنوغزه کې تیره د سر نه تاوه کړي.

۹ د کم عقل د خولې متل داسې دی

لکه د نشه انسان په لاس کې چې د اغزیو لښته وي.

۱۰ هغه څوک چې کم عقل او لاروی سړی مزدور نیسي

د هغه غشي ویشتونکي په څېر دی چې هر څوک ټپي کوي.

۱۱ لکه څنگه چې سپی خپلې کانگې بېرته ختي

همداسې کم عقل خپل جهالت بیا تکراروي.

۱۲ څوک چې خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

نو هغه د یو کم عقل نه هم ډېر بد دی.

۱۳ لټ سړی له کور څخه نه وځي او وایي:

«په کوڅه کې زمری دی!»

او په چوکونو کې غرمېدونکي زمري

گرځي راگرځي!»

۱۴ لکه څنگه چې دروازه په خپلو قبضو باندې تاویري راتاویري

همداسې لټ سړی په خپل کټ کې اوږي راوړي.

١٥ لټ انسان کاسې ته لاس غزولی شي

خو د لټې نه يې بېرته خولې ته وړلی نه شي.

١٦ لټ انسان خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

د اووه هونبیارانو نه چې په حکمت ځواب ورکوي.

١٧ څوک چې په غوسه د بل په شخړه کې لاس وهنه کوي

لکه څوک چې کوڅه ډب سپی له غوږونو نه راوښيي.

١٨ لکه څنگه چې یو لېونی د اور سکروټې

او وژونکي غشي وروي

١٩ د هغه چا په شان دی څوک چې بل غولوي

او بیا وايي چې ما ټوکې کولې.

٢٠ له لرگیو او پوکي پرته اور مړ کېږي

او د غیبت پرته جنگ ختمیږي.

٢١ لکه څنگه چې لرگي اور اخلي او سکاره په سکروتو بدلېږي

همداسې د جنگ اور له جگره مار سړي نه پورته کېږي.

٢٢ د غيبت کوونکي خبرې د خوندور خوراک په شان دي

چې د انسان له ستوني تېرېږي او د گېډې تل ته ښکته کېږي.

٢٣ خوږې خبرې د زړه شرارت پټوي

لکه په خاورين لوبني چې رنگ پورې شي.

٢٤ کينه ناک انسان په خوږو خبرو خپله کرکه پټوي

خو د زړه په تل کې يې ټکي ساتلې وي.

٢٥ کله چې هغه خوږې خبرې کوي نو باور پرې مه کوه

ځکه زړه يې د اووه بديو نه ډک دی چې د کرکې وړ دي.

٢٦ که د هغه کرکه په دروغو د پردې لاندې پټه وي

خو شرارت به يې ټولو خلکو ته بياهم ښکاره شي.

٢٧ څوک چې بل ته کنده کيندي

نو په خپله به په کې راوغورځيږي

او څوک چې د بل په طرف تيره ورغروي

نو په خپله به پرې راوغريږي.

٢٨ دروغجنه ژبه او کرکه د سړي زړه ټوټې ټوټې کوي

او د غوره مالي خبرې تباهي راولي.

دوستان او دښمنان

٢٧ د سبا ورځې د برياليتوب په هکله لافي مه وهه

ځکه ته نه پوهېږې چې سبا به څه کيږي.

٢٨ دا به بڼه وي چې نور خلک ستا ستاينه وکړي

هسې نه چې ته په خپله د ځان ستاينه وکړې.

٢٩ کاني درانه او شگې درنې دي

خو جاهل چې کومه غوسه راپاروي د دې نه هم درنه ده.

٣٠ غوسه ظالمه او غضب د سېلاب په څېر دی

خو د کينې او غيرت په مخکې هېڅوک نه شي ټينگېدلی.

٥ له پټې مينې نه

بنکاره رټنه بڼه ده.

٦ د دوست له لاسه زخمونه د وفادارۍ نښه ده

خو د دښمن په ډېرو بنکلولو باور نشته.

٧ مور انسان د شاتو نه هم کرکه کوي

خو د وړي دپاره ترخه خواړه هم خواړه وي.

٨ څوک چې له خپل کور نه بل ځای ته مسافر شي

د هغې مرغۍ په شان ده چې له خپلې ځالې نه ورکه شوې وي.

٩ لکه څنگه چې عطر او خوشبويي د انسان زړه خوشحالوي

نو همداسې بڼې مشورې دوستان خوشحالوي.

١٠ د خپل ځان او خپل پلار دوستان مه پرېږده

او د مصيبت په وخت کې د خپل ورور کور ته هم مه ځه

خکۀ ستا نژدې ګاونډې د لېرې ورور نه بڼه دی.

۱۱ نو ای زما زویه! حکمت پیدا کړه او زما زړه خوشحاله کړه

نو بیا زه هغه چاته خواب ورکولای شم چې زما سپکاوی کوي.

۱۲ خیرک انسان چې بدې او بلا ویني نو خپل ځان ترې ساتي

خو ساده سړی چې د هغې په لور روان وي نو سزا به یې ویني.

۱۳ که څوک د یو پردې سړي ضمانت کوي

نو کالي دې ترې ګرو واخلي

او بیا دې د بل چا د بڼڅې په ضمانت کې

د ځان سره امانت وساتي.

۱۴ که څوک سهار وختي په لوړ اواز په خپل ګاونډي سلام اچوي

نو دا به د بڼکنځلو په خبر وګڼل شي.

۱۵ جګړه ماره بڼڅه د هغه بام سره برابره ده

چې د باران په ورځ په پرله پسې توګه راڅاڅي

١٦ نو د هغې منع کول داسې دي

لکه د باد بندول او يا تپل په موټي کې نيول.

١٧ لکه څنگه چې اوسپنه اوسپنه تېره کوي

همداسې يو انسان بل انسان اصلاح کوي.

١٨ لکه څنگه چې څوک د انځر د ونې پالنه کوي

نو د هغې مېوه هم خوري

همداسې که څوک د خپل بادار خيال ساتي

نو عزت حاصلوي.

١٩ لکه څنگه چې انسان خپل مخ په اوبو کې ويني

همداسې د زړه سترگې د انسان شخصيت هم ويني.

٢٠ لکه څنگه چې قبر او د تباهي کنده په مرگ نه مړيږي

همداسې د انسان سترگې هېڅکله هم نه مړيږي.

٢١ لکه څنگه چې سره زر او سپين زر په اور ازمايل کيږي

همداسې د انسان شخصیت د هغه صفت کولو څخه معلومېږي.

۲۲) که جاهل انسان په اونگ کې د تخم په شان وټکوي

او د ډانگ په وسیله یې د غلو دانو په څېر میده میده کړي

خو جهالت به ترې بیا هم لېرې نه شي.

د رمو او پادو ساتنه

۲۳) د خپلو رمو له حال نه ځان پوره خبروه

او په ښه توگه د خپلو پادو باندې پام کوه

۲۴) ځکه مال او دولت د تل دپاره نه وي

او تاج او تخت نورو نسلونو ته نه پاتې کېږي.

۲۵) کله چې واینه وربېل شي او نوي تنکي واینه راشنه شي

او د غرونو شنه بوټي راټول او ذخیره شي

۲۶) نو بیا به ستا پسونه د کالیو دپاره وړی درکړي

او د وزو په خرڅولو سره به ځمکه واخلي

۲۷) او بيا به ستا سره د وزو دومره ډېرې شيدي وي

چې د کورنۍ ټول غړي به دې په گېډه ماړه شي

او د وينځو د ژوند دپاره به دې کافي وي.

شتمني او واک

۲۸) بدکاران تنبتي که څوک ورپسې روان هم نه وي

خو نېکان د زمري په شان زړور وي.

۲۹) په کوم وطن کې چې گډوډي وي نو واکداران يې ډېر وي

خو پوه او هونبنيار مشران د دولت نظام ټينگ ساتي.

۳۰) کوم غريب واکدار چې په خوارانو ظلم کوي

د هغه تېز باران په شان دی چې ټول فصل تباه کوي.

۳۱) څوک چې له قانون نه سرغړونه کوي نو د بدکارانو ستاينه کوي

خو څوک چې د قانون تابعداري کوي نو د بدکارانو مخالفت کوي.

۳۲) بدکاران په انصاف او عدالت نه پوهيږي

خو څوک چې د څښتن لټون کوي هغوی په هر څه بڼه پوهیږي.

⑥ هغه غریب چې خپل ژوند په صداقت تېروي

له هغه شتمن نه بڼه دی چې د منافقت په لار روان وي.

⑦ هوښیار زوی په قانون باندې عمل کوي

خو د بداخلاقانو ملگری خپل پلار سپکوي.

⑧ څوک چې له غریبانو نه سود اخلي او خپله شتمني زیاتوي

نو اخر به د هغوی مال د هغه چا شي چې په مسکینانو رحم کوي.

⑨ څوک چې له قانون نه سرغړونه کوي

نو څښتن د هغه له دعا نه کرکه کوي.

⑩ څوک چې صادقان بې لارې کوي او هغوی ته کنده کیندي

نو په خپله به په کې راوغورځیږي

خو د پاک زړه خاوندان به بڼه میراث ترلاسه کړي.

⑪ شتمن سړی خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

خو غريب عقلمن د هغه د زړه د تل نه خبر وي.

په خښتن باور او شتمني گټل

١٢ ګله چې نېکان بريالي کيږي نو ټول خلک خوشحاليږي

خو ګله چې بدکاران واک ته رسيږي نو خلک ترې پټيږي.

١٣ څوک چې خپله گناه پټوي او په هغې پرده اچوي

نو بريالی به نه شي

خو څوک چې په خپلو گناهونو اقرار کوي او لاس ترې اخلي

نو په هغه به رحم وشي.

١٤ بختور دی هغه څوک چې هر وخت له خښتن څخه وپريږي

خو څوک چې خپل زړه سخت کړي په بلا اخته کيږي.

١٥ بدکاره انسان چې په خوارانو حکومت کوي

د غرمبېدونکي زمري يا د اېرې په شان چې ناڅاپه يرغل کوي.

١٦ ناپوهه پاچا په خپلو خلکو ډېر ظلم کوي

څوک چې د ناروا گټې نه کرکه کوي تل خپل عمر اوږدوي.

۱۷) که چا خپل لاسونه د بل په وینو سره کړي وي

نو د مرگ تر کندې پورې به سرگردانه وي

او هېڅوک دې د هغه سره مرسته نه کوي.

۱۸) څوک چې خپل ژوند په صداقت تېروي هغه به وژغورل شي

خو څوک چې منافقت کوي نو ناخاپه به راوغورځول شي.

۱۹) څوک چې په خپله ځمکه کې کار کوي

په گېډه به مور شي

خو څوک چې د ورځې خوبونه کوي

نو سخته غریبي به پرې راشي.

۲۰) صادق انسان ته به ډېر زیات برکتونه ورکړل شي

خو څوک چې ډېر زر شتمن کېدل غواړي نو بې سزا به پاتې نه شي.

۲۱) دا ښه کار نه دی چې د چا طرفداري وشي

حتی یو سپری د یوې مړې ډوډۍ دپاره هم بې انصافي کوي.

شوم سپری هڅه کوي چې زر شتمن شي (۲۲)

خو په دې نه پوهیږي چې نېستي د هغه انتظار کوي.

خوک چې بل اصلاح کوي نو په اخر کې به عزتمن شي (۲۳)

له هغه چا نه چې ډېره غوره مالي کوي.

خوک چې د خپل مور او پلار مال په زور اخلي (۲۴)

او وایي چې دا کومه گناه نه ده

نو د وړانکارو سره ملگرتیا کوي.

د وړیو سترگو خاوند جنگ جگرې جوړوي (۲۵)

خو خوک چې په خښتن باور کوي نو اباد به شي.

خوک چې په خپل ځان ډاډه وي هغه کم عقل دی (۲۶)

خو خوک چې د حکمت په لار روان وي خلاصون به ومومي.

خوک چې د مسکینانو سره مرسته کوي (۲۷)

نو له نېستی سره به مخ نه شي

خو څوک چې پرې سترگې پټوي

نو لعنتونه به ورباندې وورېږي.

٢٨ ګله چې بدکاران واک ته رسېږي نو خلک ترې پټېږي

خو ګله چې هغوی بربادېږي نو نېکان ابادېږي.

٢٩ څوک چې د ډېرې رټې نه وروسته بیا هم سرغړونه کوي

نو ناڅاپه به ټوټې ټوټې شي او د جوړېدو به نه وي.

نېکي او بدې

٢٠ ګله چې نېکان ابادېږي نو ټول خلک خوشحالېږي

خو ګله چې بدکاران واک ته رسېږي نو خلک خفه کېږي.

٢١ څوک چې له حکمت سره مینه لري

نو خپل پلار خوشحالوي

خو څوک چې د بدلونو بڼو ملګرتیا کوي

نو خپل مال او دولت بربادوي.

٤ په عدالت کولو پاچا د خپل دولت امنیت ټينګوي

خو څوک چې ډېر ماليات راټولوي وطن وړانوي.

٥ څوک چې بل چاته غوره مالي کوي

نو د هغه د پښو دپاره جال غوړوي.

٦ شر اچوونکی د خپلې ګناه په دام کې نښلي

خو نېک انسان د خوشحالی سندرې وايي.

٧ نېک انسان د مسکینانو د حق پوره پام کوي

خو بدکاره انسان يې خیال نه ساتي.

٨ ملنډې وهونکي د اور د لمبو په شان ښارونه راپاروي

خو د حکمت خاوندان د غوسې اور سپروي.

٩ که د حکمت خاوند

يو جاهل محکمې ته بوځي

نو جاهل به په غوسه شي

او ملنډې به وهي او روغه جوړه به نه وي.

۱۰ د وینو تری انسانان د پاک زړه د خاوند نه کرکه کوي

او هڅه کوي چې صادقان ووژني.

۱۱ کم عقل انسان خپله غوسه زر ښکاره کوي

خو د حکمت خاوند د غوسې اور سړوي.

۱۲ کوم واکدار چې د دروغو خبرو ته غوږ نیسي

نو ټول خدمتگاران به یې بدکاره شي.

۱۳ ظالم او مظلوم په یو صفت کې شریک دي

ځکه څښتن دواړو ته د ژوند روښانه سترگې ورکړې دي.

۱۴ هغه پاچا چې په وفاداری د مسکینانو سره انصاف کوي

نو د پاچاهۍ تخت به یې تل په ټینګ بنیاد ولاړ وي.

۱۵ د ادب لښته او سخته لارښوونه حکمت پیدا کوي

خو کوم اولاد چې ازاد گرځي نو خپلې مور ته شرم راوړي.

په خښتن باور او ادب زده کول

١٦ کله چې بدکاران واک ته رسېږي نو گناهونه زیاتېږي

خو نېکان به یې وگوري چې هغوی بربادېږي.

١٧ خپل زوی اصلاح کړه نو تاته به سکون درکړي

او د زړه ارمانونه به دې په خوشحالی پوره کړي.

١٨ کله چې الهام نه وي نو ولس سرکښي کوي

خو بختور دی هغه څوک چې په قانون باندې عمل کوي.

١٩ نوکر یوازې په نصیحت نه اصلاح کېږي

سره له دې چې هغه ستا په خبرو پوهیږي خو پام ورته نه کوي.

٢٠ څوک چې پرته له فکر کولو نه خبرې کوي

نو هغه د یو کم عقل نه هم ډېر بد دی.

٢١ که څوک خپل نوکر د ځوانۍ نه نازولی اموخته کړي

نو په اخر کې به د خپل بادار د کور او مال مالک شي.

٢٢ غوسه ناک انسان جنگ جگرې جوړوي

او د غضب خاوند د گناه اور ته لمن وهي.

٢٣ کبر او غرور انسان له پښو غورځوي

خو د عاجزی خوی سړي ته عزت ورکوي.

٢٤ د غلو ملگری د ځان دښمن دی

ځکه د قسم خوړلو نه وروسته بیا هم غلی پاتې کیږي.

٢٥ شوک چې د انسان خڅه وپره کوي په دام کې به ونښلي

خو شوک چې په خښتن باور کوي په امن کې به وساتل شي.

٢٦ ډېر خلک د واکدارانو د مهربانۍ په لټون کې دي

خو انصاف د خښتن په لاس کې دی.

٢٧ نېکان د منافق انسان نه کرکه کوي

او بدکاران د صادق انسان نه کرکه کوي.

۳۰ ﴿۱﴾ دا د ياقه د زوی اګور خبرې دي. اګور ايتليل ته پيغام ورکوي.

دعا او اقرار

«ای خدایه! زه ډېر ستړی شوی یم

ای خدایه! زه ډېر ستړی او ستومانه یم.

﴿۲﴾ په حقیقت کې زه د هرچا نه ناپوهه یم

او په ما کې د انسان په شان عقل نشته.

﴿۳﴾ ما پوهه او حکمت نه دي زده کړي

او د سپېڅلي ذات د پېژندلو علم نه لرم.

﴿۴﴾ څوک اسمان ته پورته شوی

او بېرته رابنکته شوی دی؟

چا هوا په موتي کې نیولې

او اوبه یې په خادر کې اچولي دي؟

او چا دا ټوله ځمکه پیدا کړې ده؟

د هغه نوم څه دی

او د زوی نوم یې څه شی دی؟

که ته پوهېږې نو ماته ووايه!

۵ د خدای د کلام هره خبره سوچه او د باور وړ ده

څوک چې هغه ته پناه وروړي د هغوی دپاره سپر دی.

۶ د هغه په کلام کې یو توری هم مه زیاتوه

هسې نه چې هغه دې ورتي او تا دروغجن ثابت کړي.

۷ نو ای خدایه! ستا نه دوه شیان غواړم

ترڅو مې شوی نه يم له ما نه یې مه منع کوه:

۸ ما د دروغو او غولوونکو خبرو نه لېرې وساته.

ماته ډېره شتمني او ډېره غریبي مه راکوه

خو ماته یوازې د هرې ورځې ډوډی راکړه

٩ هسې نه چې زه مور شم او ستا نه منکر شم

او ووايم چې خښتن خوک دی؟

او يا زه غريب شم او غلا وکړم

او ستا نوم ته په سپکه سترگه وکتل شي.»

د حکمت د خاوندانو اووه نصيحتونه

١٠ د بادار په مخکې په يو خدمتگار تور مه لگوه

هسې نه چې هغه په تا لعنت ووايي او تا ملامت کړي.

١١ داسې خلک هم شته چې په خپل پلار لعنت وایي

او خپله مور مبارکه نه گڼي.

١٢ داسې خلک هم شته چې خپل ځان بې گناه گڼي

خو د بدن چټلي يې لا پاکه شوې نه ده.

١٣ داسې خلک هم شته چې سترگې يې له کبر نه ډکې دي

او نورو ته تل په سپکه سترگه گوري.

۱۴ داسې خلک هم شته چې غابونه يې د تورو په شان تېره دي

او داړې يې د چرو په څېر تېرې دي

ترڅو د غريبانو غوښې پرې وځوري

او مسکينان د ځمکې د مخ نه ختم کړي.

۱۵ د يوې ژورې دوه لورگانې دي:

لومړنۍ وايي چې «راکړه!» او بله هم وايي چې «راکړه!»

درې شيان دي چې هېڅکله نه مړيږي

او څلور شيان دي چې هېڅکله «بس!» نه وايي:

۱۶ قبر او د شنډې ښځې گېډه

او وچه ځمکه چې تنده يې نه ماتېږي

او سوځېدونکې اور چې هېڅکله «بس!» نه وايي.

۱۷ هغه سترگې چې په خپل پلار باندې ملنډې وهي

او د خپلې مور نصيحت ته په سپکه گوري

نو د تنگو درو کارغان به يې سترگې راوباسي

او د تپوسانو خوراک به شي.

درې حيرانوونکې شيان دي (۱۸)

او خلور شيان دي چې زما دپاره د پېژندلو وړ نه دي:

په هوا کې عقاب څنگه الوزي (۱۹)

او په تيره باندې مار څنگه ځي

په دريابونو کې کشتی څنگه لار پيدا کوي

او د يوې ځوانې بڼځې سره يو ځوان څنگه يوځای کيږي.

دا د زناکارې بڼځې طريقه ده: (۲۰)

چې کله خواړه خوري او بيا خوله پاکوي

او وايي چې ما خو کوم بد کار نه دی کړی.

درې شيان دي چې ځمکه لږزوي (۲۱)

او خلور شيان دي چې هغه يې هېڅکله زغملی نه شي:

٢٢) كله چې يو خدمتگار پاچا شي

او بې عقله چې په گېډه مور شي

٢٣) كله چې د كركې وړ بڼځه واده شي

او كومه وينځه چې د كور د مېرمن بن شي.

٢٤) خلور شيان دي چې په ځمكه ډېر واړه دي

خو ډېر زيات هونبنيار دي:

٢٥) ميريان يو كمزوري مخلوق دی

خو په اوږي كې ځان ته خواړه راټولوي.

٢٦) غرنۍ سويه يو كمزوري حيوان دی

خو د غره په كلكو گړنگونو كې كور جوړوي.

٢٧) د ملخانو پاچا او مشر نه وي

خو د لښكر په شان سم روان وي.

٢٨) كه چرمبڼكى په لاس كې نيول كېدلى شي

خو په پاچاهي مانيو کې هم گرځېدلی شي.

②٩ درې شيان دي چې په ناز تلل کوي

او څلور شيان دي چې په نڅرو درانه قدمونه اخلي:

③٠ زمري چې په ټولو ځناورو کې قوي دی

او د هېڅ شي څخه نه وپريږي

③١ جنگي چرگ او سپرلی

او هغه پاچا چې هېڅوک يې مخالفت نه شي کولای.

د بي عقلتوب په هکله خبرداری

③٢ که ته د بي عقلتوب په خبرو ځان لوړ گڼي

او يا چاته دسيسه جوړوي

نو په خپله خوله باندې دې لاس کېږده

③٣ ځکه چې د مستو د شاربلو نه کوچ جوړيږي

او په پوزه باندې د گوزار وهلو نه وينه بهيږي

همداسې د غوسې د راپارولو نه جگړه پيدا كېږي.

د لموييل پاچا خبرې

۳۱ ﴿۱﴾ دا د لموييل پاچا خبرې دي چې مور يې ورته زده كړي دي.

د پاچا دپاره نصيحت

﴿۲﴾ «ای زما زويه! ای زما د گېډې نه پيدا شويه زويه

چې په نذرونو مې لاسته راوړی يې.

﴿۳﴾ د ځوانی قوت دې په بڼځو باندي مه ختموه

او په هغو لارو تگ مه كوه چې پاچاهان تباه كوي.

﴿۴﴾ نو ای لموييله! پاچاهانو ته دا په كار نه وي

شراب څښل د پاچاهانو سره ښه نه ښكاري

او د نشې شوق د واكدارانو سره مناسب نه وي

﴿۵﴾ هسې نه چې هغوی شراب وڅښي او حكمونه هېر كړي

او ټول مظلومان له خپل حق نه محروم كړي.

٦ نشه هغه چاته ورکړه چې د مرگ په انتظار وي

او شراب هغه چاته ورکړه چې په غم اخته وي.

٧ پر پرده چې هغوی وڅښي او خپله غریبي هپره کړي

او بیا خپل دردونه په یاد رانه وړي.

٨ د هغوی په ځای خبرې کوه چې د ځان دپاره څه نه شي ویلی

او د هغو غریبانو د حق دپاره چې د گور په غاړه ولاړ دي.

٩ خپله خوله خلاصه کړه او په انصاف قضاوت کوه

او د خوارانو او مسکینانو د حق ساتنه کوه.»

عزتمنه بڼه

١٠ یوه مېړنی او پتمنه بڼه څوک پیدا کولای شي؟

هغه د لعلونو نه ډېره ارزښتناکه وي.

١١ مېړه یې په هغې پوره باور لري

او نه پرېږدي چې خاوند یې د څه شي محتاجه شي.

١٢ هغه په ټول ژوند کې د خپل مېړه سره ښه کوي

او هېڅکله ورته تاوان نه رسوي.

١٣ هغه وړی او مالوچ پیدا کوي

او په خوشحالی سره یې په خپلو لاسونو اوبی.

١٤ هغه د سوداگرانو د کشتیگانو په شان وي

چې خپل خواړه له لېرې ځای نه راوړي.

١٥ هغه سهار وختي په تیاره کې له خوبه راپاڅیږي

او خپلې کورنۍ ته خواړه برابروي

او وینځو ته د کارونو لارښوونه کوي.

١٦ هغه د ډېر فکر کولو نه وروسته ځمکه اخلي

او د خپلې گټې په پیسو باندې د انگورو باغ جوړوي.

١٧ هغه خپله ملا ټینګه تړي

او خپلې مټې رانغاړي.

١٨ هغه پوهيږي چې سوداگري يې گټوره ده

نو د شپې تر ناوخته يې د کار دپاره خراغ لگېدلی وي.

١٩ هغه په خپلو لاسونو خرڅه کوي

او په خپلو گوتو تار له دوک نه تاووي.

٢٠ هغه غريبانو ته د مرستې لاس غزوي

او د مسکينانو سره د سخاوت له مخې مرسته کوي.

٢١ هغه د واورې له يخنې څخه وپره نه لري

ځکه چې د کورنۍ ټولو غړو يې گرم کالي اغوستي دي.

٢٢ هغه د خپلې بستري دپاره پوښونه جوړوي

او د بانجاني رنگه ښه کتان څخه کالي تياروي.

٢٣ د هغې مېړه د ښار په دروازو کې مشهور وي

او په جرگه کې ناست مشران يې د عزت خاوند بولي.

٢٤ هغه د کتان کالي او کمربندونه جوړوي

او وروسته يې په سوداگرانو خرڅوي.

٢٥ هغه د پت او عزت په لباس سمبال وي

او د راتلونکې څخه وېره نه لري او خاندي.

٢٦ هغه په حکمت سره خبرې کوي

او ژبه يې له مهربانۍ نه ډکه روزنه ورکوي.

٢٧ هغه د کور په ټولو چارو پوره پاملرنه کوي

او هېڅکله د لټې ډوډۍ نه خوري.

٢٨ اولادونه يې په يوه خوله هغه مبارکه گڼي

او مېړه يې هم د هغې ستاينه کوي:

٢٩ «ډېرې بڼخې د پت او عزت کارونه کوي

خو ته د هغو ټولو نه بڼه يې.»

٣٠ نازونه اداگانې غولوونکې او حسن فاني وي

خو کومه بڼه چې له څښتن څخه وپريږي نو د ستاينې وړ وي.

د هغې د لاسونو د کار ثمره ورکړئ (۳۱)

او د خلکو په منځ کې يې د کار ستاينه وکړئ.

تاسو پوښتنې لرئ؟ +1 807.700.9066

© افغانستان ۲۰۲۳ afghanbibles.org

Copyrighted material not for reprint/publishing purposes.